

Φιλήμονας Ημερολόγια Καταστρώματος Β΄

Πατσάκης:
Βυθισμένου

Του Φιλήμονα Πατσάκη

Ημέρα τέταρτη

Να σας πω ότι με αυτή την ανάρτηση απέχω πλέον μόλις μία για να πάρω μια θέση ισότιμη ανάμεσα στα μέλη του ακροκέντρου, αυτής της άτυπης οργάνωσης που μας κράτησε όρθιους στις δύσκολες λαϊκίστικες μέρες. Λέγοντας αυτό, θα ήθελα να μοιραστώ με εσάς μια μύχιά μου σκέψη. Πιστεύω ότι ο πόλεμος, η ακρίβεια, η πανδημία και όλα αυτά είναι μέρος μιας προσπάθειας να ανατραπεί το «Δεν Υπάρχει Εναλλακτική» που αποτέλεσε τον κινητήριο μοχλό της κοινωνίας μας. Το λέω γιατί ενώ ο σύγχρονος άνθρωπος (αυτός τουλάχιστον που έχει στον ήλιο μοίρα, για τους άλλους τι να κάνουμε) άρχισε να ασχολείται με έννοιες όπως το metaverse, ενώ άκουγε την ταυτόχρονα απειλητική και καθησυχαστική μελωδική φωνή να του μιλάει για την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση, το Internet των πραγμάτων, για την γενιά κινητών 5g, για την τεχνητή νοημοσύνη κλπ., πώς είναι δυνατόν τώρα να ξαναμιλάει για το ψωμί, το πετρέλαιο, τον πληθωρισμό; Κάτι τρέχει σίγουρα.

Εμείς θα παραδίδαμε έναν κόσμο χωρίς συγκρούσεις, έναν κόσμο γεμάτο ευκαιρίες και δυνατότητες. Πώς γίνεται τώρα να συζητάμε πάλι για την ανάγκη κοινωνικών συστημάτων υγείας, για κουπόνια βενζίνης; Το σίγουρο είναι ότι οι εχθροί της προόδου δρώντας υπογείως, καταστρέφουν χρόνια κόπου και προπαγάνδας. Βλέπω αυτό το πονεμένο πρόσωπο του πρωθυπουργού, τον αξύριστο προβληματισμό ενός ανθρώπου που νοιάζεται για το σύνολο, και

θλίβομαι. Σκέφτομαι: τι φταίει; (Η αθλιότητα ότι προσπάθησε να αντιγράψει τον Μακρόν, ο οποίος επίσης νοιάζεται για το σύνολο, είναι απόδειξη της ποταπότητας των εμπνευστών της).

Τώρα θέλω να διαμαρτυρηθώ για κάτι ποταπό που έγινε χθες. Έλαβα ένα μέηλ που έλεγε: «Διαβάζω με ανακούφιση αυτά που γράφετε και θα ήθελα να σας θέσω ένα κουίζ, που ξέρω πόσο σας αρέσει να τα λύνεται. Θέλω να μου βρείτε την καταγωγή του συγγραφέα αυτού του γράμματος: “Είναι δύσκολο να δεις οτιδήποτε, υπάρχουν φορές που δεν μπορείς να πιστέψεις πόσο πυκνό είναι το σκοτάδι. Αποκτά μια μορφή σχεδόν υλική, νιώθεις την ανάσα σου να πνίγεται, είναι βλέπεις και η κούραση που την νιώθεις να σε τρυπάει, να σε αλλοιώνει. [...] Διαρκώς αναρωτιέσαι γιατί συνεχίζεις να παλεύεις, γιατί ζεις ακόμη; Ποιος είναι ο μηχανισμός που ενώ έχασες την μια ιδιότητα που θεωρούσες ότι σε καθόριζε, αυτή του γονέα, εσύ συνεχίζεις να δίνεις τη μάχη για τη ζωή; Ίσως είναι το μυαλό, ζεις για να θυμάσαι, να ανακαλείς, να διερωτάσαι τι μπορούσα να είχα κάνει διαφορετικά; Πως μπόρεσα να αφήσω το χέρι να μου γλιστρήσει; Προσπάθησα να τον γλιτώσω από τον πόνο του πολέμου, την φρίκη της καταστροφής, και τώρα... Νιώθω έντονα την κούραση της διαδρομής που παίρνεις για να ξεφύγεις, για να φτάσεις όμως, που; Σιγά σιγά η ανάγκη να συνεχίσω γλιστρά από πάνω μου, θέλω κάπου να κάτσω, να ακουμπήσω τον εαυτό μου και να θρηνήσω. Γύρω μου το τοπίο είναι τόσο ξένο, τόσο απόμακρο. Καθώς βαδίζεις νιώθεις ότι ο τόπος δεν σε χωρά και αμφιβάλλεις για την υπόσταση σου”».

Τώρα πείτε μου, παρακαλώ, από πού είναι αυτός ο άνθρωπος;

Δεν ξέρω γιατί παρασύρθηκα και του απάντησα ότι είναι Ουκρανός. Τότε μου έστειλε ένα άλλο μέηλ λέγοντάς μου: «Τον συγγραφέα τον έλεγαν Σαλέχ και ήταν από τη Συρία, τον γιο του τον έλεγαν Αϊμάν Σαλέχ, ήταν τεσσάρων χρονών, ήταν απ’ αυτούς που ηρωικοί κουκουλοφόροι μετέφεραν στη νησίδα του Έβρου από την ελληνική όχθη. Καθώς λοιπόν τους κτυπούσαν, ο μικρός έπεσε

στα νερά και δεν βρέθηκε ποτέ. Πήγε και στάθηκε δίπλα στον Σίντο Κασίμ, το πλάσμα που στα έξι του χρόνια έχασε τη ζωή του από το κρύο της θάλασσας – ο τάφος του βρίσκεται εκεί κάπου στη Λέσβο. Η μητέρα του απελάθηκε και έτσι δεν μπορεί να επισκεφθεί ποτέ το μικρό κομμάτι γης που περικλείει την άρνηση τού να λεγόμαστε άνθρωποι. Λυπάμαι αν σας πληγώνω, αλλά να ξέρετε ότι ήσασταν πάντα με τη λάθος πλευρά της ιστορίας».

Ήταν ένα άθλιο τέχνασμα, ένας μηχανισμός για να συντρίψει τα πιστεύω μου. Όχι, κύριε, εγώ θα συνεχίσω να μάχομαι για το σωστό. Δεν μπορεί να ξέρετε εσείς, κύριε, το τι πρέπει να γίνει, οι ηγέτες μας προέρχονται από τα σωστά κολέγια. Τον ακούω τότε να μου λέει ότι θα ήθελε να μου απευθύνει έναν διάλογο του Παναίτ Ιστράτι. Όταν στη Ρωσία του δικαιολογούσαν τη βαναυσότητα του καθεστώτος λέγοντάς του «Φίλε Παναίτ, πρέπει να σπάσεις αυγά για να φτιάξεις ομελέτα», αυτός απάνταγε: «Τα σπασμένα αυγά τα βλέπω, δείξτε μου τώρα και την ομελέτα».

Στην δική σας την περίπτωση, κύριε, αδυνατεί κάποιος να δει ακόμα και το τηγάνι. Το είπε και χάθηκε

Ημέρα πέμπτη

Είναι τρομερό. Σήμερα είχα ρεπό από τη μάχη ενάντια στις ίσες αποστάσεις, αλλά, όπως μου επισήμαναν οι άνθρωποι που κινούν τα νήματα στο ακροκέντρο, πρέπει όλοι να προσφέρουμε σε μια κρίσιμη στιγμή. Όταν ρώτησα τι γίνεται, μου απάντησαν: συναυλία ειρήνης!!! Κατάλαβα αμέσως. Και ξεκίνησα σε δύο επίπεδα. Το πρώτο, το εσωτερικό, δηλαδή να εξηγήσω στους συντρόφους τι είναι η ειρήνη, πώς δημιουργούνται οι συναυλίες αλληλεγγύης, γιατί αυτοί που είναι τόσο φανατικοί με την Ουκρανία δεν έχουν κάνει καμία εδώ και έναν μήνα, τι σημαίνει να διαδηλώνεις ενάντια σε πόλεμο, ότι το tweet είναι αντίσταση μόνο μεταξύ τους, και άλλα χρήσιμα. Μετά σχημάτισα το δικό μου

κείμενο ενάντια στην κατάπτυστη αυτή ενέργεια.

Μάλιστα, κύριοι, που θυμώνετε κιόλας. Γιατί δεν υπάρχει μια φωτογραφία με απαγχονισμένο Πούτιν στην αφίσα; Τι θέλετε να συγκαλύψετε; Γιατί λέτε ειρήνη και όχι εισβολή; Και μετά θυμώνετε με τον Ψαριανό για το πλυντήριο και τη σβάστικα. Μα θα πρέπει να μην είστε μίζεροι και να αναγνωρίσετε την αυθεντία του σε αυτά τα θέματα, κτισμένη από την εμπειρία. Επίσης την πέσατε στον γιο του πρωθυπουργού, ένα νεαρό παιδί που κάνει τα πρώτα του βήματα στην αντίληψη ότι η κοινωνία είναι κάτι κακό και ότι η κοινωνία που αντιστέκεται και βγαίνει στον δρόμο είναι κάτι εξ ορισμού παράνομο. Δώστε στη νεότητα τη δυνατότητα να ωριμάσει μέσα από τον κυνισμό της εξουσίας, έλεος πια αναίσθητοι. Στο διά ταύτα τώρα, δεν θέλω καθόλου να ασχοληθώ με την συναυλία, έχω προτείνει στην ομάδα μου να κάνουμε μια δική μας με Ρουβά, Λιγνάδη, Σαββόπουλο και όσους ακόμα έχουμε στο στρατόπεδό μας, και να θυμηθούμε τις ένδοξες μέρες με τα ψιλά ποτήρια στο Σύνταγμα.

Βλέπω τη μεγάλη μας ηγεσία συγκεντρωμένη στις Βρυξέλλες και αισθάνομαι το δέος του καινούργιου, τον πλούτο των ιδεών, τη δύναμη του μοιράσματος, αισθάνομαι ότι μόνη τους έγνοια είναι η ειρήνη. Και επειδή οι καιροί είναι δύσκολοι, να θυμίσω ότι αντιπαθώ σφοδρά τον Πούτιν, μισώ τον πόλεμο και ονομάζω τη στρατιωτική ενέργεια της Ρωσίας άθλια εισβολή, ότι δεν είναι δικαιολογία οι ναζιστές του τάγματος Αζόφ για τον τρόπο κανενός πολέμου καθώς και η άλλη πτέρυγα έχει πολύ άξιους εκπροσώπους της ιδεολογικής αυτής πτέρυγας της εξουσίας.

Θα μιλήσω λίγο πιο θεωρητικά τώρα γιατί οι καιροί το απαιτούν, ζητώ την κατανόησή σας. Η εξουσία έχει αντιληφθεί ότι πρέπει να δρα και ως καθησυχαστικός μηχανισμός. Ο κόσμος θα λειτουργούσε καλύτερα αν ο άνθρωπος γνωρίζει τη φυσική του θέση και αποδέχεται μια εν πολλοίς προαποφασισμένη μοίρα. Έχουμε προβάλει τον άνθρωπο ως κύριο της μοίρας, του εαυτού του και του κόσμου που τον περικλείει. Ως υπεύθυνος της ζωής του, ο κάθε άνθρωπος χωριστά είναι και ο αρχιτέκτονας των προσδοκιών του, άρα και των όρων της αγωνίας του. Αυτή η

πρόσκληση-πρόκληση της νεωτερικότητας οδήγησε σε ένα έθνος-κράτος πάροχο μιας νέας καθησυχαστικής αφήγησης, σε μια ιδεολογία της προόδου πάνω σε μια λογική διαρκούς αποτελεσματικότητας. Σήμερα είναι αυτή η ισχυρή ιδεολογική βάση που διαρρηγνύεται. Οι άνθρωποι χάνουν εκ νέου τις ψευδαισθήσεις τους και στέκουν μετέωροι μπροστά στο ξεχαρβάλωμα των συνηθειών τους. Καθώς κάθε οικείο ξεθωριάζει και καθώς η ελπίδα για την πρόοδο διαλύεται, τότε τι μένει;

Αυτό που θέλω να πω είναι ότι ο άνθρωπος αισθάνεται αδύναμος να δράσει μπροστά σε γεγονότα που νιώθει ότι τον υπερβαίνουν, άρα δεν ψάχνει ερωτήσεις για τις αλλαγές που σας ανέφερα, άρα η ηρεμία κρατάει λίγο ακόμα, άρα μήπως είμαι τελικά με τον πόλεμο; Βέβαια, όταν η κανονικότητα διαρραγεί, οι τρόποι επούλωσης του ρήγματος δεν είναι εύκολοι και, κυρίως, δεν είναι γραμμικοί. Οι άνθρωποι βλέποντας το παιδί να στέκεται εκ νέου με την απορία στα μάτια μπροστά στα χαλάσματα γρήγορα θα αναρωτηθεί: Πού είναι η ευημερία που μου έταξαν, πού είναι η ευτυχία του καπιταλιστικού παραδείγματος, τι πήγε λάθος; θέλει προσοχή εδώ. Δεν πρέπει να μας ξεφύγει και να ακουστούν φωνές άλλων αιώνων

«Φίλοι μου, η ώρα που περνούμε και που σας μιλώ, είναι μια ώρα ζοφερή. Ω, το ανθρώπινο γένος θα ελευθερωθεί, θα ανυψωθεί, θα παρηγορηθεί. Το εγγυόμαστε εμείς σε τούτο το οδόφραγμα, που δεν είναι καμωμένο ούτε με καδρόνια, ούτε με πέτρες, ούτε με σιδερικά. Είναι καμωμένο από δύο συσσωρεύσεις, τη συσσώρευση των ιδεών και τη συσσώρευση των πόνων. Η δυστυχία ανταμώνει εδώ το ιδανικό. Η μέρα αγκαλιάζει τη νύχτα και της: λέει “θα πεθάνω μαζί σου και θα αναστηθείς μαζί μου”».

Βίκτωρ Ουγκώ

Ημέρα έκτη

Η αλήθεια είναι ότι περίμενα πως οι ισαποστάκηδες θα είχαν ηρεμήσει μετά τη συναυλία όπου καταδείχθηκε η ένδειά τους. Όπως είπε και ένας από τους βασικούς εκφραστές μας, ο κ Πρετεντέρης, στην Αμερική έχουν τους U2 για τέτοιες συναυλίες και εδώ εμείς έχουμε την Μποφίλιου. Άρα, έχετε άδικο, κύριοι και κυρίες!!! Επίσης ήταν φανερό ότι μόλις έφυγαν οι κάμερες βγήκαν στη συναυλία ρωσικές σημαίες και όλοι μαζί τραγούδησαν τον ύμνο της Ρωσίας. Όπως όμως προείπα, αυτό δεν τους πτόησε καθόλου.

Με έχουν βομβαρδίσει με αναφορές υβριστικού περιεχομένου, ας δούμε μία ενδεικτικά: «Είστε υποκριτές, κύριοι, γιατί δεν λέτε τίποτα για τους 370.000 χιλιάδες νεκρούς της Υεμένης, τα 2,2 εκ παιδιά που είναι υποσιτισμένα από τον αποκλεισμό της συμμάχου και φίλης Σαουδικής Αραβίας, εκ των οποίων τα 540.000 πάσχουν από “οξύ υποσιτισμό”, μια έκφραση που αν τις βγάλουμε τον επιστημονικό μανδύα σημαίνει απλά ότι πεθαίνουν από την πείνα. Επίσης τεράστια κρίση λιμού υπάρχει στο Αφγανιστάν, αλλά εκεί όλες οι αισθήσεις έχουν πάθει ανεπανόρθωτη βλάβη και έτσι δεν μπορείτε να εντοπίσετε το πρόβλημα».

Μάλιστα, και τι θα πει αυτό έ; Αυτές είναι περιφερειακές συγκρούσεις στις οποίες δεν έχουμε λόγο, ενώ ο φασίστας ο Πούτιν απειλή τη δική μας ασφάλεια!!!! Και να σας πω την αλήθεια, δεν ήξερα καν πού πέφτει η Υεμένη και δεν ήμουν υποχρεωμένος να ξέρω, κύριοι. Ξέρω μόνο τι είναι σωστό και τι λάθος!! (Εδώ να πω ότι προς τιμήν του ο συνομιλητής μου έβρισε χρησιμοποιώντας τη λέξη «σκαιότητα» τον Πούτιν, βέβαια για λόγους που δεν κατάλαβα γιατί ήταν κακοί. Μου είπε για μια ομιλία του που τόνιζε την ανάγκη να γίνει η Ρωσία ένα κεντρικό στοιχείο μιας συντηρητικής επανάστασης και ταυτόχρονα ένα ανάχωμα στην ηθική έκπτωση της Δύσης. Θεώρησε αυτόν τον λόγο δείγμα κακών μαντάτων και μετά μου παρέθεσε τα στοιχεία που σας έδωσα). Εδώ θα ήθελα να σας καλέσω στην τηλεοπτική συναυλία στην ΕΡΤ όπου με σωστές αναλογίες θα υποστηρίξουμε την Ουκρανία. Φυσικά, δεν ακούω τις κακοπροαίρετες αηδίες «μα είναι οι ίδιοι καλλιτέχνες». Πώς είναι δυνατόν, αυτοί ήταν

φιλορώσοι!!

Θέλω να σας τραβήξω επίσης την προσοχή από την Ρούλα. Εδώ θέλω να αποκρούσω και τους άσπονδους εχθρούς μου, που μου λεν ότι αν ήταν η καταγωγή της από την Αλβανία θα ήταν απλώς η «Αλβανίδα φόνισσα». Αυτά είναι αστεία. Φυσικά, διότι μικρό όνομα έχει μόνο ο εκ καταγωγής Έλληνας, ενώ οι άλλες εθνότητες πρέπει να παρουσιάζονται για τα στατιστικά της εγκληματολογικής υπηρεσίας. Επίσης, αν έχει αναγνωρισμένο επάγγελμα, πρέπει επίσης να τονίζεται, για παράδειγμα, «ο πιλότος», ή αν το έγκλημα αφορά την προστασία της περιουσίας, όπως στην Ανδραβίδα, καλό είναι να μην αναφέρουμε τίποτα, ούτε για τον πνιγμό ενός παιδιού ενάμιση έτους, ούτε για καταγωγές.

Μου ήρθε μια άλλη επιστολή που, για να τη βρίσουμε όλοι μαζί, σας την παραθέτω ως έχει:

«Αγαπητέ κύριε, θεωρώ χρέος μου να σπάσω την απόλυτή σας άγνοια επί του κόσμου. Αρχίζω λοιπόν την εκπαίδευσή σας ως εξής: Οι Ισπανοί, που κατέκτησαν την Αμερική, πριν επιτεθούν στους γηγενείς χωρικούς, ήταν υποχρεωμένοι να τους διαβάζουν το βασιλικό διάταγμα του 1513, γνωστό και ως Requirimiento. Το διάταγμα διακήρυττε πως οι κονκισταδόρες ήταν η ενσάρκωση της εξουσίας του Θεού, του Πάπα και του Βασιλιά, και πως οι αυτόχθονες ήταν υποτελείς αυτής της εξουσίας. “Εσείς οι φύλαρχοι και οι ινδιάνοι αυτής της ηπείρου... Σας δηλώνουμε και σας γίνει σε όλους γνωστό, πως υπάρχει μόνο ένας Θεός, μια ελπίδα και ένας Βασιλιάς της Καστίλης, ο οποίος είναι άρχοντας σε τούτες τις χώρες. Αμέσως παρουσιαστείτε και δώστε όρκο πίστης και υποταγής στον Ισπανό Βασιλιά ως υποτελείς του”. Μόλις η ενημέρωση τελείωνε, άνοιγε ο δρόμος για τη λεηλασία και την υποδούλωση. Εκεί όμως που τα πράγματα ξέφευγαν ήταν όταν κάποιος αντιστεκόταν, ή ακόμα χειρότερα εξεγειρόταν. Τρομερά εγκλήματα που χωρούσαν σε μια δήλωση: “ θα σας πλήξω με όλα τα δεινά και την καταστροφή που ένας άρχοντας μπορεί να επιφέρει στους υποτελείς οι οποίοι δεν τον υπακούνε και δεν

τον υποδέχονται. Και δηλώνω επίσημα πως τούτοι οι θάνατοι θα είναι δικό σας φταίξιμο, όχι της Μεγαλειότητάς του". Αυτή η ανάγκη που δημιουργεί μια άμεση σχέση υπακοής-ζωής είναι και το νέο ζήτημα της εποχής μας. Σας ζητώ να κατανοήστε τη σημασία της ιστορικής αναφοράς και επανέρχομαι.

Για όλους τους Σαϊντού του κόσμου αυτού».

Αυτός ο Σαϊντού ποιος είναι πάλι και τι θέλει;

Ημέρα έβδομη

Αν σας πω ότι δεν το περίμενα, θα σας έλεγα ψέματα. Έλαβα πάλι μια σειρά από κατάπτυστες επιστολές. Βρήκαν ευκαιρία με το βίντεο που έδειχνε τον στρατιώτη από το Αζόφ για να λοιδορίσουν τον αγώνα ενός λαού. Μία απ' αυτές λέει: «Πλήρης απαξίωση του κοινοβουλίου, πλήρης απαξίωση της ίδιας της ζωής. Ως εκφραστής της αντίστασης όχι ο λαός, αλλά ένα τάγμα φασιστών που ζει μέσα στο μίσος και τρέφεται από τον πόνο και τη δυστυχία του άλλου. Το ότι ο πρόεδρος της Ουκρανίας θεώρησε ότι αυτή είναι η εικόνα της αντίστασης λέει πολλά για έναν άνθρωπο που πριν τον πόλεμο είχε απαγορεύσει έντεκα κόμματα και είχε εντάξει το Αζόφ στον τακτικό στρατό. Αλλά τι δουλειά έχει ο πόνος και η δυστυχία των παιδιών στα καταφύγια, η απειλή επί της ύπαρξης που σηματοδοτεί ο πόλεμος, η ανάγκη να ορίζουμε τις ζωές μας χωρίς τις απειλές σας με την εικόνα αυτή; Γιατί επιμένουμε να διαλέγουμε φασισμούς; Δηλαδή ή με έναν άνθρωπο που η διαφορετικότητα πνίγεται και διαλύεται σε κάθε ευκαιρία, που νιώθει την ανάγκη να πατήσει επί πτωμάτων χιλιάδων πτωμάτων για να παζαρέψει το μεγαλείο της χώρας του, ή με τον άλλο που το μόνο του άλλοθι είναι ότι ο άλλος του

επιτέθηκε; Γιατί κοιτάμε την απολογία της κάθε εξουσίας και όχι τους τρόπους με τους οποίους όλο αυτό δεν θα είναι πλέον εφικτό; Τους τρόπους με τους οποίους η εξουσία δεν θα μπορεί να εκφράζεται ως αυθεντία; Είναι δυνατόν να βλέπουμε όλο τον κόσμο να εξοπλίζεται μένοντας ξανά άπραγοι και μοιραίοι; Βλέπω τα παιδιά των ερειπίων, των καταφυγίων, με ζωγραφισμένη την απόγνωση στα μάτια τους, και ξέρω ότι αυτό το νήμα με ενδιαφέρει. Το νήμα που ενώνει αυτά τα παιδιά με τα μικρά αδελφάκια στο κολαστήριο του Αγ. Παντελεήμονα που ζούσαν στην απόλυτη φτώχεια, με τα μικρά παιδιά που πεθαίνουν από την πείνα και τη βία σε όλο τον κόσμο. Και το νήμα αυτό πρέπει να γίνει ένα βέλος για να αλλάξει τον κόσμο σας, να αλλάξει τις συνήθειες μας. Η αποκρουστική εικόνα του τύπου από το τάγμα Αζόφ είναι αυτή του παρεικμασμένου κόσμου σας».

Δεν θα σταθώ στην ελάχιστη λογοτεχνική αξία του κειμένου που δείχνει την έλλειψη σοβαρής παιδείας, υπολογίζω στην καλύτερη περίπτωση κανέναν μεσαίο Μαθηματικό. Θα σταθώ στην εκμετάλλευση μιας εικόνας απέναντι στην ουσία του εμπνευσμένου λόγου του Ζελίνσκι. Ελευθερία ή θάνατος σου λέει, φυσικά τοποθετώντας την ελευθερία στο δικό του καθεστώς. Εδώ να πω ότι δεν θεωρώ πω είναι σοβαρή απολογία το να λέμε ότι το Τάγμα Αζόφ είναι πλέον τμήμα του τακτικού στρατού. Κάποιος κακοπροαίρετος θα έψαχνε τη σχέση των Ες Ες με άλλους τακτικούς στρατούς ή αστυνομίες. Όχι, αυτό που πρέπει να λέμε είναι ότι σε πολεμικές συνθήκες όλες οι ιδεολογίες καταργούνται και μένει μόνο ο αγνός εθνικισμός, άρα όποιος αντιστέκεται είναι απλώς εθνικιστής και όχι φασίστας. Τώρα το σκέφτηκα αυτό και πιστεύω ότι θα μου εξασφαλίσει μια περίοπτη θέση στη νέα κυβέρνηση συνεργασίας.

Σε ένα άλλο επίπεδο, θέλω να κάνω μια δήλωση συμπαράστασης σε αυτά τα παιδιά του λιμενικού που σε φάση χαριεντισμού, πόσοι άραγε από εμάς δεν είχαμε τέτοιες στιγμές στις αντροπαρέες μας, είπαν μια κουβέντα παραπάνω. Δηλαδή, αυτό το είπα στη γυναίκα μου, στην περίπτωση που αλλάξω επάγγελμα και γίνω

πιλότος, είναι ένα εύρημα κωμωδίας και όχι μια απαξίωση της γυναίκας. Η συμπαράστασή μου δεν θέλει να μπει στην ουσία, τις γυναίκες τις σέβομαι από μικρός και να πω την αλήθεια αηδιάζω από τη ματσίδα. Όμως, δεν βλέπετε τη μεγάλη εικόνα, αυτοί οι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι των επαναπροθήσεων των μεταναστών (σαστ... δεν το λέμε αυτό φωναχτά ,αλλά εδώ έχω την ευχέρεια γιατί είμαι μεταξύ ομοϊδεατών). Άρα, ο διάλογος των λιμενικών μου απέδειξε ότι τα σύνορα φυλάσσονται σωστά!!!

Έτσι, δεν καταλαβαίνω την ανησυχία που εξέφρασαν οι γνωστοί ευαίσθητοι όταν μαθεύτηκε ότι τις βάρκες των επαναπροθήσεων τις οδηγούν άλλοι μετανάστες που έχουν πληρωθεί από την ελληνική αστυνομία. Αυτό ένα εξαιρετικό εύρημα (κλεμμένο από άλλες στιγμές της ιστορίας) για να αισθάνονται αυτοί οι άνθρωποι πιο οικεία!!!

Επίσης, ο δυτικός ανθρωπισμός θα λάμψει από την απόφαση της Αγγλίας να μεταφέρει όλους τους μετανάστες, (όπως βλέπετε δεν χρησιμοποιώ τη λέξη πρόσφυγας, το έχω κάνει πρόβα) στη Ρουάντα !!!!! Εκεί να πάει όποιος θέλει, να κάνει εκεί την αίτησή του να ζει στο ζεστό κλίμα της χώρας και όχι στην μουντάδα της Αγγλίας.

Γενικά η ζωή έχει πάρει τον δρόμο της και όλα βαίνουν καλώς.

Ημερολόγια βυθισμένου καταστρώματος Α΄

Φιλήμονας Πατσάκης

Ήθελα να ξεκινήσω ένα ημερολόγιο εδώ και αρκετό καιρό τώρα. Πολύ πριν από τότε που συμμετείχα σε εκείνη την υπέροχη συγκέντρωση στο Σύνταγμα – κολονάτα ποτήρια, σαμπάνια και μια αίσθηση καθήκοντος απέναντι στην Ευρώπη, στο σπίτι μας. Το ήθελα από την εξέγερση του 2008, κατά την οποία κάποιοι προσπάθησαν να καταλύσουν το κράτος διά ασήμαντον αφορμήν, από τις πλατείες που η πλέμπα διεκδίκησε - αν είναι δυνατόν- την εκπροσώπησή της. Δεν μπορούσα όμως να βάλω τη σκέψη μου σε μια σειρά. Η καριέρα ενός ανθρώπου που ξέρει τι θέλει στη ζωή σε αποπροσανατολίζει μερικές φορές. Για να σας δώσω μια εικόνα πιο συγκεκριμένη, μάθετε ότι ανήκω σε μια γενιά μεταιχμιακή. Μια γενιά που δεν είχε τηλεόραση στην παιδική της ηλικία και δεν μπορούσε να φανταστεί ότι μια μέρα αυτή θα ήταν αναπόσπαστο μέρος της ζωής. Δεν είχαμε κινητό και τώρα η λέξη επικοινωνία έχει ταυτιστεί με αυτό. Ζήσαμε την εποχή της αυταπάτης της επανάστασης και την υπέροχη στιγμή του ξεβλαχέματος του Κλικ, είδαμε την Πτώση του Τείχους και την ανάδυση της εποχής του τέλους της ιστορίας. Βέβαια, κάποιοι κολλημένοι το αρνούνται αυτό, και εδώ μπαίνει η ανάγκη της εκπαίδευσης.

Είδαμε σε ώριμη ηλικία την έλευση του διαδικτύου, που ήρθε μαζί με την υπέροχη εποχή Σημίτη και τις υποσχέσεις του χρηματιστηρίου. Την ένδοξη εποχή της Ολυμπιάδας, που εμείς καθορίσαμε το μεγαλείο της. Επιτέλους μας πρόλαβε η κρίση και έτσι μπορέσαμε να σαρώσουμε τα όποια ψήγματα κοινωνικού κράτους υπήρχαν. Όσοι αντιδρούν, έχουν φτιάξει μια μειοψηφία που πρέπει να παταχθεί. Και για να παταχθούν, πέραν της καταστολής (που είναι απαραίτητη), χρειάζεται και η

εκπαίδευση. Αυτόν τον ρόλο ευελπιστώ να παίξουν τα ημερολόγιά μου.

Θα μου πείτε, γιατί γράφω τώρα; Θεωρώ ότι ο πόλεμος είναι το τελικό στάδιο ενός μετασχηματισμού που, αν επιτευχθεί, θα είναι καθοριστικός. Επίσης, για να διατηρήσω τη σχέση μου με αυτό που ονομάζουμε ακραίο κέντρο και τις ευκαιρίες που μια τέτοια συμμαχία σημαίνει για τη ζωή μου. Και ως άνθρωπος που συμβιβάστηκα με τον καιρό μου (και όχι μόνο), το ημερολόγιο έχει τη μορφή αναρτήσεων σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης (νομίζω ότι θα πετύχουμε μεγάλη νίκη αν εξαλείψουμε την λέξη «κοινωνικής»).

Ημέρα πρώτη

Ξεκινάω έναν αγώνα ενάντια στους ισαποστάκηδες. (Υπάρχουν βέβαια επιφανείς αγωνιστές που δεν έχουν την ανάγκη μου, άνθρωποι που ποτέ δεν έχουν δει αντιπολεμική πορεία, που έχουν υποστηρίξει πολλούς δίκαιους πολέμους και που πανηγύρισαν για τον τρομερό επανεξοπλισμό της Γερμανίας, που δεν έχουν ποτέ ακούσει αιτήματα όπως κατάργηση των στρατών και των όπλων, άνθρωποι με σαφώς μεγαλύτερο κύρος από εμένα, αλλά θα δώσω και εγώ τον αγώνα μου). Ξεκινάω, λοιπόν, και αφού καταδικάσω απερίφραστα και χωρίς αστερίσκους την εισβολή και τον πόλεμο στην Ουκρανία (αυτό το κάνω με εξαιρετική ευκολία λόγω μιας εγγενούς αποστροφής στον πόλεμο και την εξουσία που τον παράγει), δηλώνω την πλήρη συμπαράσταση μου στις δυτικές κυβερνήσεις και για έναν άλλο λόγο πέραν από τον προφανή. Επιτέλους προστέθηκε ο σωστός διαχωρισμός για τους ανέστιους ανθρώπους, τους ανθρώπους που επιχειρούν να φύγουν από τις εμπόλεμες ζώνες, να σωθούν από τη φρίκη του θανάτου. Μετά τον διαχωρισμό προσφύγων και μεταναστών, που δεν βόλευε γιατί με τόσους πολέμους, πείνα και δυστυχία όλοι ήθελαν να λέγονται πρόσφυγες, έχουμε πλέον τον διαχωρισμό σε σωστούς πρόσφυγες και λάθος.

Λέω ότι έτσι είναι καλύτερα γιατί η διαφορά είναι τόσο ευδιάκριτη, που δεν χρειάζεται πολλές κουβέντες. Πρόσφυγες με ξανθό μαλλί, ανοιχτό χρώμα δέρματος κ.λπ γίνονται αμέσως δεκτοί. Μάλιστα, οι κυβερνήσεις (μαζί τους και η ελληνική) κίνησαν τις συνοπτικές διαδικασίες αποδοχής ασύλου που ήταν κρυμμένες σε σεντούκια. Τη σωστή ερμηνεία μάς δίνει ο Βούλγαρος πρωθυπουργός (χε χε, πρωθυπουργός χώρας που οι κάτοικοί της έχουν γίνει αφίσα στην προεκλογική εκστρατεία του Brexit) ο οποίος ως σπουδαγμένος στο Χάρβαρντ έχει σωστή αστική αυτοπεποίθηση: «Αυτοί δεν είναι οι πρόσφυγες που έχουμε συνηθίσει. Αυτοί οι άνθρωποι είναι Ευρωπαίοι. Αυτοί οι άνθρωποι είναι έξυπνοι, είναι μορφωμένοι. Αυτό δεν είναι το προσφυγικό κύμα που έχουμε συνηθίσει, άνθρωποι για την ταυτότητα των οποίων δεν είμαστε σίγουροι, άνθρωποι με θολό παρελθόν που θα μπορούσαν ακόμα και να είναι τρομοκράτες». Βουνό το δίκιο. Δεν είναι παντού ίδιος ο όλεθρος και ο πόλεμος - έλεος πια. Επίσης, λογικές οι εικόνες που συνοριοφύλακες σταματάνε τρένα και λεωφορεία καθώς προσπαθούν να περάσουν τα σύνορα, και με μια εύκολη διαλογή πετάνε έξω τους σκουρόχρωμους. Αυτές οι διαλογές είναι πολύ πιο εύκολες από τις άλλες που έγιναν πολλά χρόνια πριν γιατί αυτοί οι Εβραίοι, παρά τη μύτη που εξέχει, είναι τελικά λευκοί.

Θυμήθηκα την υπέροχη στιγμή στον Ταξιδιώτη του Μπόσβιτς που εκτυλίσσεται όταν ο ήρωάς του, ο Εβραίος Ζίλμπερμαν, καταφέρνει με τα πολλά να περάσει τα σύνορα και να μπει στην επικράτεια του Βελγίου. Με βαθιά ανακούφιση αισθάνεται ότι σώθηκε από τον κίνδυνο του αφανισμού. Εκεί θα τον βρουν οι Βέλγοι συνοριοφύλακες και θα τον επαναπροωθήσουν στη Γερμανία.

«Πρέπει να γυρίσετε στη Γερμανία».

«Μα είμαι πρόσφυγας, είμαι Εβραίος. Με κυνηγάνε να με συλλάβουν. Θα με στείλουν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης».

«Περάσατε παράνομα τα σύνορα».

«Μα δεν μπορούσα να κάνω αλλιώς, αφού με κυνηγούσαν».

«Δεν μπορούν να έρθουν όλοι στο Βέλγιο».

Έλα ντε να ορίσουμε αυτό το όλοι ρε παιδιά.

Ημέρα δεύτερη

Συνεχίζοντας τη σκληρή μάχη με τους ισαποστάκηδες, θα ήθελα πρώτα να διορθώσω μια αβλεψία που μου επισήμαναν οι τόσο καταρτισμένοι μου σύντροφοι. Παρά το ότι καταδίκασα τον πόλεμο, δεν ανέφερα τον αποτροπιασμό που μου προκαλεί ο Πούτιν. Ευτυχώς αυτό είναι εύκολο, γιατί τον αντιπαθούσα ανέκαθεν (παρόλο που όλος ο κόσμος συναγελαζόταν μαζί του 22 χρόνια μέχρι να βεβαιωθεί για τον σκοτοχαρακτήρα του). Τον αντιπαθούσα ως μέρος μιας εξουσίας βασισμένης στα υπόγεια των μυστικών υπηρεσιών, σαν ηγέτη που ενεργεί στη βάση του αυταρχισμού, που θεωρεί την κοινωνία ένα πρόβλημα προς επίλυση. Μια τάση που διαρκώς διευρύνεται και προς τους υπέροχους δημοκράτες ηγέτες, αλλά γι' αυτή μου την αναφορά θα απολογηθώ σε άλλο σημείωμα.

Τούτου λεχθέντος, θα ήθελα τώρα να επιτεθώ σε αυτούς τους άθλιους με τα ναι μεν αλλά, κυρίως όσον αφορά την άθλια λογική ότι η επίθεση σε δημιουργίες τέχνης με μόνο κριτήριο τη χώρα προέλευσης είναι ένας νέος μακαρθισμός που αναδύεται και επειδή δεν έχει ιδεολογικό περιεχόμενο, θα αφορά την ίδια τη σκέψη και φυσικά τη δράση. Ότι είναι μια ευρύτερη λογική επιβολής που θα έχει ολέθρια αποτελέσματα για την κριτική σκέψη. Φτάνουν στο σημείο να υπερασπίζονται ανερυθρίαστα τον Τολστόι. Ε. όχι, κύριοι, να μας εξηγήσετε λοιπόν γιατί σε αυτό που αποκαλείτε εσείς αριστούργημα, το βιβλίο με τον τίτλο Πόλεμος και ειρήνη, έχει βάλει τη λέξη πόλεμος μπροστά;

Ας δούμε δε και τον έτερο Καππαδόκη, τον ανατόμο της ρωσικής ψυχής. Είδαμε τι ωραία κατάληξη είχε αυτό. Ο λόγος του Ντοστογιέφσκι συγκροτείται πάνω στη σύγκρουση Ανατολής και Δύσης, στη βάση ιδεών, αντιλήψεων, βαθιών υπαρξιακών αναζητήσεων, και φτάνει στον πυρήνα της συγκρότησης του ανθρώπου. Ο Ντοστογιέφσκι, αφού συγκροτεί τη δική του συνοχή, τη θρυμματίζει, την αλλοιώνει και την υποβάλλει σε αναστοχαστικότητα. Επικίνδυνα πράγματα!!! Εκεί στηρίζεται το

έπος της πολυφωνίας των έργων του και είναι αυτό ακριβώς που πρέπει να αποφεύγουμε σε καιρούς πολέμου, μαζί με τη σαφή του προτίμηση στη ρωσική ψυχή φυσικά.

Η εικόνα του πόνου και της θλίψης, η εικόνα ασφυξίας που προκαλεί ο πόλεμος, είναι μια εικόνα από ένα μέλλον που δεν μπορούμε να αποδεχθούμε. Η υιοθέτηση όμως της λογικής των διλημάτων που διαχειρίζεται η κυριαρχία αποτελεί τροχοπέδη για κάθε προσπάθεια δημιουργίας μετώπου απέναντι στη στρατικοποίηση. Αυτά τα διλήματα δεν θα μας κάνουν να μην καταλαβαίνουμε ότι εχθρός μας είναι η προσπάθεια δημιουργίας ενός νέου υπηκόου στη Δύση και την Ανατολή και ότι δεν μπορούμε να προσομοιώνουμε καταστάσεις και πολιτισμούς στα μέτρα και την οπτική ενός πολέμου των πολιτισμών. Είμαστε για πάντα με τον πλήρη και οριστικό αφοπλισμό, με τους λιποτάχτες, με τους ανθρώπους που διαδηλώνουν ενάντια στον πόλεμο (και εδώ ιδιαίτερη μνεία στους ηρωικούς διαδηλωτές της Ρωσίας), με όλους όσους αρνούνται την υποταγή σε ένα αύριο γεμάτο πόνο. «Κάθε εποχή προσδιορίζεται από το ύφος της», θα πει ο Χέρμαν Μπροχ, όταν στην αριστουργηματική του τριλογία Οι υπνοβάτες πραγματεύεται την πτώση του συστήματος αξιών των αστών στην ανατολή των παγκόσμιων συρράξεων. Δεν θα δεχθούμε καμία τέτοια ανατολή, ούτε την επιβολή του ύφους που θέλουν να επιβάλουν στην δική μας εποχή.

Ωχ, κάποιος μου επιτέθηκε και μου πήρε το πληκτρολόγιο, το τι έγραψε με θλίβει και δεν ανήκει στη θεάρεστη λογική που έχω υιοθετήσει

Ημέρα τρίτη

Θα ξεκινήσω αναγκαστικά καταγγέλλοντας ένα μέσο ενημέρωσης για ισαποστακισμό. Το κάνω με βαριά καρδιά καθώς πρόκειται για το κανάλι του ηγέτη της χώρας. Καλά καταλάβετε: καταγγέλλω το MEGA. Προτού γελάσετε, ας δούμε σε τι σχιζοφρενική κατάσταση υποβάλει τους τηλεθεατές του. Ενώ λοιπόν κάθεσαι και βλέπεις το δελτίο ειδήσεων και παίρνεις μεγάλη δόση από τη σωστή πλευρά της ιστορίας, μια ξεκάθαρη άποψη για τον πόλεμο, μόλις

τελειώσει το δελτίο ξεκινάει η σειρά «Άγιος Παΐσιος». Ξέρετε, αυτός που λέει ότι το ξανθό γένος θα μας σώσει. Έλεος!!!! Αν αυτό δεν είναι η λειτουργία των ίσων αποστάσεων στην κουλτούρα, τότε δεν ξέρω κι εγώ τι είναι.

Συνεχίζοντας έναν αγώνα (μετράω τρεις αναρτήσεις μέχρι τώρα και μου είπαν ότι στις πέντε μπαίνω οριστικά στη σωστή πλευρά της ιστορίας), που εξελίσσεται σε σταυροφορία αλήθειας και ηθικής, πρέπει πάλι να κάνω μια δήλωση. Κάποιοι συναγωνιστές μου τόνισαν ότι δεν αναφέρω αρκετά τη λέξη εισβολή. Θεωρούσα ότι η λέξη πόλεμος ήταν αρκετή αλλά με έπεισαν ότι δεν έφτανε. Ονομάζω λοιπόν την ενέργεια της Ρωσίας εισβολή (και αυτό είναι εύκολο καθώς η Ρωσία πράγματι εισβάλλει στην Ουκρανία). Εκείνο που δεν μου είπαν και νιώθω την ανάγκη να τονίσω είναι η τρομερή αλλαγή που επιφέρει αυτού του είδους η βία στον τρόπο που συγκροτείται η ύπαρξη. Αυτό το βλέπει κανείς στη διαφορά ανάμεσα στο πρώτο κύμα προσφύγων που έκαναν μια συνειδητή επιλογή και στην ουσία δεν τους πρόλαβε ο πόλεμος, στο δεύτερο κύμα που απομακρύνθηκε αμέσως μόλις ξέσπασαν οι μάχες, και τώρα στο τρίτο κύμα – οι άνθρωποι αυτού του κύματος φέρουν ένα βλέμμα που έχει ενσωματώσει τη φρίκη του παραλογισμού μαζί με μια παθητικότητα απέναντι στη ζωή. Έχουμε ξανασυναντήσει αυτή την υποχώρηση της ύπαρξης στα στρατόπεδα, όχι μόνο τα ναζιστικά αλλά και πολύ πρόσφατα στα στρατόπεδα των όχι σωστών προσφύγων – ξέρετε, όλων αυτών που κοσμούν τους βυθούς ενός ανθρωπιστικού πολιτισμού, ανώνυμα πτώματα που δεν βρίσκουν έναν Λεβί να αφηγηθεί τον χαμό τους. Ωχ, πάλι μπερδεύτηκα και με βλέπω να αποβάλλομαι από τις ευγενείς τάξεις του ακραίου κέντρου.

Μετά την εισαγωγή, θέλω να μπω στο κυρίως θέμα. Υπάρχουν πολλοί που στο όνομα της ίσης απόστασης σπέρνουν παντού έναν αδικαιολόγητο φόβο. «Η Γερμανία επανεξοπλίζεται, έρχονται δύσκολες μέρες για την Ευρώπη» κ.λπ. Ας δούμε τα γεγονότα ψύχραιμα. Η Frankfurter Allgemeine Zeitung, αφού εξήρε την απόφαση του σοσιαλδημοκράτη Όλαφ Σόλτς που υποσχέθηκε τη δημιουργία ενός ταμείου 100 δις ευρώ για τον επανεξοπλισμό της

Γερμανίας –έτσι εγκαταλείπει την μεταπολεμική της εξωτερική πολιτική–, ζητάει ανοιχτά τόσο από την Ευρώπη όσο κυρίως από τη Γερμανία να γίνουν πυρηνικές δυνάμεις!!!! Γιατί κάνουν αυτή την προτροπή; Μα είναι φανερό, καλοπροαίρετοι μου αναγνώστες, διότι είναι ενεργούμενα του Πούτιν και με τέτοια άρθρα προσπαθούν να δημιουργήσουν εντυπώσεις και να σπάσουν το συμπαγές μπλοκ που έχει φτιαχτεί.

Επίσης, υπάρχουν φωνές που δεν αντιλαμβάνονται ότι ο εξοπλισμός αυτός θα γίνει με τη δημιουργία ενός ταμείου που θα εξαιρείται από τη μέτρηση του χρέους της χώρας. Τι ανακούφιση! Οι άλλοι βέβαια μας λένε χωρίς καμία αιδώς ότι όταν οι κοινωνίες είχαν ζητήσει το ίδιο να γίνει με τα χρήματα για την υγεία και την καταπολέμηση της φτώχειας, είχαν ακούσει χιλιάδες ορθολογικά επιστημονικά επιχειρήματα που το απέκλειαν. Σας λέω λοιπόν, ανίδεοι, ότι και τα πρώτα επιχειρήματα ισχύουν, αλλά και τα νέα, τα φρέσκα. Τι θα πει ότι είναι αντιφατικά; Καθόλου! Θα δημιουργηθούν ταμεία για την ασφάλεια, ταμεία εξοπλισμών που, καθώς θα έχουν πανανθρώπινο ρόλο, δεν θα ανάγονται στη συγκρότηση ελλειμμάτων – είναι αδύνατον. Επίσης, επειδή η φτώχεια αφορά τον φορέα της και μόνο, δεν έχει κανέναν ρόλο το κράτος να φροντίζει να μειωθεί. Η εξουσία ξέρει. Πρέπει εδώ να τονίσω ότι θαυμάζω όλους αυτούς τους ανθρώπους της εξουσίας που εκφέρουν έναν λόγο με βάση την αρχή ότι η κοινωνία θα φερόταν πολύ χειρότερα αν δεν υπήρχε ο ίδιος!!!

Νομίζω όμως ότι στο βάθος όλοι ομνοούμε στο εξής απλό: πρέπει να ανακινήσουμε με θεσμικούς όρους τη φράση του Χομπς ότι «οι άνθρωποι δεν απολαμβάνουν τη συνύπαρξη όταν δεν υπάρχει εξουσία ικανή να προκαλεί δέος σε όλους τους». Τα νέα πολεμικά ομόλογα που θα στρατιωτικοποιήσουν τον πλανήτη θα βοηθήσουν να κατανοήσουν όλοι ότι οι καιροί άλλαξαν, ότι καπιταλισμός, εξουσία και δημοκρατία μπήκαν ανεπίστρεπτα σε μια αντιπαράθεση διαρκείας και να υπακούσουν δεόντως.

Συνεχίζεται...

Ο φασισμός θα επιζήσει της απαραίτητης καταδίκης

του **Φιλήμονα Πατσάκη**

Φτάνουμε στην τελική(;;) ευθεία για την δίκη της Χρυσής Αυγής μια πρώτη καταδίκη του ναζιστικού μορφώματος που ακόμα στιγματίζει την Ελληνική κοινωνία, φτάνουμε στην ευθεία της καταδίκης των άθλιων δολοφόνων, όμως φτάνει αυτό; Ο φασισμός δεν είναι μια απλή πολιτική επιλογή, ένα κόμμα που διεκδικεί κοινοβουλευτική επικράτηση, δεν είναι επικίνδυνος μόνο στον δρόμο και τις λαϊκές αγορές, αλλά αποτελεί μια θεώρηση του κόσμου και διαδεδομένες αντιλήψεις που ποτίζουν τον κυρίαρχο λόγο. Αλλά το κυριότερο αποτελούν εν δυνάμει κυβερνησιμότητα.

Μας θυμίζει ο Τραβέρσο στις “ρίζες της ναζιστικής βίας”. “Ο Χίτλερ ασφαλώς δεν διέθετε, ως το 1941, ένα πολύ ξεκάθαρο σχέδιο για την εξόντωση των Εβραίων και η «τελική λύση» ήταν το προϊόν μιας διαρκούς αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο ριζοσπαστικό αντισημιτισμό και τις περιστάσεις του πολέμου. Είναι αυτή η αλληλεπίδραση που θα γεννήσει τα στάδια, τις μορφές και τα μέσα του εκτοπισμού και της θανάτωσης των Εβραίων. Ακόμα και δίχως κεντρικό σχέδιο, ο εθνικοσοσιαλισμός είχε στην διάθεση του πολλά μοντέλα που δεν δίστασε να ακολουθήσει. Από την μια μοντέλα ιδεολογικά (ρατσισμός, ευγονισμός), πολιτικά, και ιστορικά (ιμπεριαλισμός και αποικιοκρατία), από την άλλη μοντέλα τεχνολογικά και κοινωνικά (εξορθολογισμός κυριαρχίας, ολοκληρωτικός πόλεμος, σκλαβιά) που όλα τους πήγαν από το ευρωπαϊκό πολιτιστικό πλαίσιο.” Όταν μιλάμε για ρατσισμό και ευγονισμό μιλάμε για πολύ διαδεδομένες αντιλήψεις και επιστημονικές πρακτικές εκείνο τον καιρό. Αντιλαμβανόμαστε τώρα ότι η απαραίτητη καταδίκη των δολοφόνων πρέπει να είναι απλώς ένα βήμα.

Καθώς τα στρατόπεδα συγκέντρωσης έκαναν εκ νέου την εμφάνιση τους, καθώς ο ρατσιστικός λόγος έχει πιάσει στασίδι στα ΜΜΕ, καθώς ένας άθλιος εθνικισμός παίρνει κεφάλι, καθώς οι κοινωνίες αποανθρωποποιούνται και η κατάσταση εξαίρεσης με διάφορες αφορμές γίνεται κανονικότητα, η μάχη αποκτά ευρύτερα χαρακτηριστικά. Η αστυνομία που μετά την φασιστική επίθεση στο Τυμπάκι επιτίθεται στους εργάτες γης μετανάστες στην ίδια περιοχή, η επίθεση των πραιτοριανών του Χρυσοχοΐδη στους αναρχικούς που έβγαζαν ναζιστικά σύμβολα από το κέντρο της Θεσσαλονίκης λέει πολλά για την ιδεολογική και πολιτική ατζέντα του σήμερα.

Και κάπου εκεί η εικόνα των ανθρώπων που προσπαθούν να βρουν καταφύγιο στο νεκροταφείο μετά το κάψιμο της Μόρια. Άνθρωποι που βρίσκουν αποκούμπι μόνο σε ένα νεκροταφείο είναι μια συμβολική σκηνή θανάτου του διαφωτισμού μας. **Καθώς η Μόρια παίρνει την θέση της ανάμεσα στις αποτρόπαιες στιγμές των στρατοπέδων συγκέντρωσης, νιώθουμε την αναλγησία του κράτους να αποδίδεται πλέον στον καθένα χωριστά. Μας ενημέρωσαν πρόσφατα ότι από τότε που ξεκίνησε το λεγόμενο μεταναστευτικό έχουν πεθάνει στην Μεσόγειο 20000 άνθρωποι.** Στατιστικές στεγνές και άμορφες. Όταν κυριαρχεί η αριθμητική και λέξεις όπως ροές, ο κυνισμός είναι δεδομένος.

Ερχόμαστε αντιμέτωποι με το “δικαίωμα να έχουμε δικαιώματα” της Άρεντ. Και όπως μας εξηγεί η ίδια σκεπτόμενη το ολοκάυτωμα “ο κόσμος δεν βρήκε τίποτα το ιερό στην αφηρημένη γυμνότητα του να είναι κανείς άνθρωπος”. Ας δημιουργήσουμε εμείς ένα φραγμό σε αυτή την γυμνότητα. Ο Λέβι θα σκεφτεί πολύ πάνω στο τι σημαίνει να παραμείνεις άνθρωπος και εκεί πάνω στα αποκαΐδια της Μόρια η ερώτηση του “σκεφτείτε αν αυτό είναι ο άνθρωπος” δείχνει την περιπλοκότητα της.

Αυτό που διακυβεύεται στο στρατόπεδο είναι η σχεδόν βιολογική διεκδίκηση της συμμετοχής στο ανθρώπινο είδος. Κοιτάμε στα μάτια την δημιουργία της απελπισίας. Ειδήσεις για ναυάγια, νεκροί ξεβρασμένοι σε κάποια παραλία, τάφοι χωρίς όνομα,

περνάνε στα ψιλά των εφημερίδων. Η ζωή είναι πλέον το φθηνότερο πράγμα στον κόσμο, ένα ολόκληρο σύστημα αποανθρωποποίησης. Η φωτιά στην Μόρια ήρθε μετά από πολλά προειδοποιητικά σήματα να μας θυμίσει ότι είμαστε πλέον οι δεσμώτες, ο άνθρωπος με την στολή. Και μέσα από τα σύρματα ο μετανάστης κατοικεί εκτός συμβολαίων παύει να έχει πρόσωπο, δεν βρίσκεται πουθενά, δεν είναι καν ο άλλος, δεν είναι τίποτα.

Το στρατόπεδο ζητά μια οριστική κατάργηση, θέτει λοιπόν μια ερώτηση. Πως τίθεται πολιτικά και υλικά μια πολιτική που θα έχει ως βάση το οριστικό τέλος του αποκλεισμού ως βασικής πολιτικής συγκρότησης; Η φασιστική ιδεολογική συγκρότηση επιζεί εκεί, στις απλές φράσεις αποτίμησης της αντιμετώπισης των μεταναστών, στην αποδοχή ότι η φυλακή είναι η καλύτερη λύση για όλους, στην αποδοχή ότι μια εθνοφυλακή μπορεί να βοηθήσει στην κακόβουλη εισβολή στην Έβρο, στην παραδοχή μας ότι ελευθερία και υγεία είναι δύο έννοιες που συγκρούονται και πρέπει να οριοθετηθούν εκ νέου.

Στα άθλια πρόσωπα των κατηγορουμένων μελών της Χρυσής Αυγής βλέπουμε μια ανάγκη, την ανάγκη της απόλυτης και κατηγορηματικής καταδίκης τους. Όμως η ποινική καταδίκη δεν φτάνει, πρέπει από εκεί και πέρα να επιτεθούμε στους άξονες που τρέφουν το φίδι.

Η επίθεση στις μορφές αλληλεγγύης, στα κοινωνικά δικαιώματα και μια προσπάθεια ολικής απορρόφησης του δημόσιου χώρου από τον ιδιωτικό και τον κρατικό τομέα θέτουν επί τάπητος τον κίνδυνο για την απόλυτη εξαφάνιση της ίδιας της πολιτικής ως ανταγωνιστικής πολλαπλότητας υπέρ μιας μονότονης διαχείρισης των πραγμάτων και των υπάρξεων. Επειδή η σύγχρονη διαχείριση δεν θα είναι μονότονη αλλά επικίνδυνη, οφείλουμε να διερευνήσουμε όλες εκείνες τις συνθήκες όπου οι μορφές αλληλεγγύης θα αποτελέσουν την μαγιά για την νέα πολιτική συγκρότηση. Για να μετατραπούν η οργή και η αγανάκτηση σε εφαλτήριο συγκρότησης μιας συλλογικής άρνησης και αντίστασης,

θα πρέπει να υπάρξει μια συνολική μάχη ενάντια στον φόβο και μια αντίστοιχη κίνηση συγκρότησης των ορισμών εκ νέου. Η βουβή απελπισία θα ψάχνει ηγέτες. Υπάρχει όμως και η κίνηση που θα ψάχνει την ενεργή συγκρότηση των εννοιών της αλληλεγγύης, της αξιοπρέπειας, της ανάδυσης του αυτενεργού ανθρώπου.

Ο θάνατος του φασισμού θα είναι μια πολύπλοκη και επίπονη διαδικασία. Ας αρχίσουμε με τα απλά να είμαστε όλοι στις 7/10 στο εφετείο, για το πρώτο βήμα.

Καραντίνα και Εξουσία: ο λόγος στην Κοινωνία

του Φιλήμονα Πατσάκη

Στο βιβλίο του Vinebine Mahi «Τα αστέρια του Σίντι Μούμεν» ο συγγραφέας αναφέρεται σε ένα προάστιο της Καζαμπλάνκας, που είναι σκουπιδότοπος, και στη ζωή της πολυπληθούς ομάδας ανθρώπων που ζει εκεί. Ποια άραγε είναι η προσαρμογή των κατοίκων του Σίντι Μούμεν στην παρότρυνση «Μένουμε σπίτι»; Πώς ορίζεται η διασφάλιση της υγείας στις παραγκουπόλεις του κόσμου, στους άστεγους των μητροπόλεων, στις Μόριες του κόσμου τούτου; Αν λοιπόν εξαιρέσουμε και αυτούς που δεν έχουν πρόσβαση στο νερό ή σε στοιχειώδεις συνθήκες υγιεινής, όσους είναι απολύτως εκτός κάθε υγειονομικής περίθαλψης, βλέπουμε το πλαίσιο μιας διευρυμένης αναγωγής της ζωής που είναι άξια να βιωθεί.

Στο εσωτερικό τώρα των δυτικών και αναπτυσσόμενων κοινωνιών συμβαίνουν δομικές αλλαγές. Τελειώνει οριστικά η επενέργεια και η επιθετική κατεύθυνση της πτώσης του τείχους, και σταδιακά διαμορφώνεται η κοινωνία του φόβου και μια διεύρυνση της βιοπολιτικής διαχείρισης της ζωής. Καθώς το σύνολο σχεδόν

του πλανήτη βρίσκεται σε καραντίνα, με όρους κοινωνικής αλληλεγγύης θα πρέπει να γίνουν ξεκάθαρα τα όρια της κυβερνητικής αυθαιρεσίας. Οι εικόνες των εκατομμυρίων Ινδών εργαζομένων μεταναστών που διανύουν πεζή την αχανή αυτή χώρα για να φτάσουν εξαθλιωμένοι στους τόπους καταγωγής τους μετά την μαζική απόλυση τους, η εικόνα της Ουγγαρίας όπου η κατάργηση του κοινοβουλίου έδωσε την θέση της σε μια κοινωνική σιγή, η εικόνα των ομαδικών τάφων στην Νέα Υόρκη, η εικόνα του στρατού στο Παρίσι, η εικόνα των drone που θα κάνουν tracking και monitoring της κοινωνίας για την διαμόρφωση της υγειονομικής εικόνας των κοινωνιών, δεν μπορούν να είναι εικόνες από το μέλλον. Πράγματι η διασφάλιση της φυσικής ζωής είναι μια πολιτική διεργασία που διασφαλίζει την πολιτική ζωή.

Όμως, αν δούμε τις πολιτικές διεργασίες την περίοδο αυτή ξεκομμένες από τις συνολικές διεργασίες στις δυτικές δημοκρατίες θα έχουμε κάνει ένα σοβαρό πολιτικό άλμα.

Ήδη από την 11η Σεπτεμβρίου του 2001 έχουν παραχθεί αρκετοί νόμοι που με πρόσχημα την τρομοκρατία παρέχουν στο κράτος σοβαρές δικλίδες να ορίζει τους όρους της ζωής, μετέπειτα με αφορμή και την οικονομική κρίση εμφανίστηκαν οι παρεχόμενες από το ίδιο το Σύνταγμα δυνατότητες της διακυβέρνησης με βάση διατάγματα.

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος μας ευχαρίστησε που θυσιάσαμε το αγαθό της ελευθερίας προς χάριν του αγαθού της ζωής. Οι λέξεις είναι προσεκτικά διατυπωμένες· δεν λέει υγεία αλλά ζωή. Άρα με ένα τρόπο ζωή και ελευθερία δεν τέμνονται αλλά αποκλίνουν. Η πανδημία χρησιμοποιείται ήδη ως όπλο για αυταρχικές επιλογές. Ο δημόσιος χώρος εξοβελίζεται ως εχθρικός, ο Άλλος ως απειλή, και το κράτος ενδύεται τον μανδύα του πατερούλη, η ατομική ευθύνη γίνεται συνώνυμο της ύβρις, οι εργασιακές σχέσεις απορυθμίζονται με ένα διάταγμα, και γενικά το κράτος εμφανίζεται ως ο μόνος θεματοφύλακας των όρων της ζωής. Ο Ορμπάν είναι το ακραίο στοιχείο μιας ενιαίας λογικής. Αναστολή λειτουργίας του κοινοβουλίου με μια απλή απόφαση. Δεν είναι

ασυνεπής ο άνθρωπος· πριν αρκετά χρόνια είχε δηλώσει: «Περιμένουμε σήμερα το τέλος μιας εποχής, μιας ολόκληρης εποχής και ιδεολογίας. Θα μπορούσαμε να την πούμε εποχή της φιλελεύθερης σύγχυσης. Είναι αυτή η εποχή που φτάνει στο τέλος της». Αυτός ο πατερναλισμός είναι μέρος της ανάγκης να επιβληθεί μια σιωπή. Η ανθρωπότητα τείνει να εξοικειωθεί με συνθήκες μιας διαρκούς κρίσης η οποία τοποθετεί τη ζωή στην βιολογική και στατιστική της διάσταση, τοποθετώντας παράλληλα όλα τα δικαιώματα σε μια διαδικασία προς εξέταση.

Οι κυρίαρχες στρατηγικές για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού μας αποκαλύπτουν τις εγγενείς αδυναμίες των σύγχρονων νεοφιλελεύθερων πολιτικών για τη δημόσια υγεία, οι οποίες αποδεικνύονται τραγικά ανεπαρκείς τόσο για την προστασία της υγείας όσο και για τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος των κοινωνιών στις οποίες εφαρμόζονται. Εξού και οι πρόσφατες πανικόβλητες αντιδράσεις, όπως το κλείσιμο των συνόρων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των επιχειρήσεων, η απαγόρευση της ελεύθερης κυκλοφορίας και συγκέντρωσης των πολιτών. Στρατηγικές άμυνας που μολονότι εμποδίζουν πρόσκαιρα τη διάδοση του κορωνοϊού, πλήττουν άμεσα και αδιάκριτα τους όρους που η κοινωνία δομούσε την ύπαρξη της. Όλοι σχεδόν οι λαοί οφείλουν, επ' αόριστον ή μέχρι νεωτέρας, να παραμένουν έγκλειστοι στα σπίτια τους για να μην επιβαρύνουν το υποβαθμισμένο νοσοκομειακό σύστημα της χώρας τους.

Πρόκειται για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης μέσω της διαχείρισης της ανθρώπινης ζωής συνολικά.

Η οποία δεν θα είναι πια η ίδια μετά από μερικούς μήνες εφαρμογής αυτών των απαγορεύσεων. Οι κοινωνίες κινούνται με βάση τον φόβο, αλλά ταυτόχρονα και με γνώμονα μια συνολική αίσθηση αλληλεγγύης. Το άτομο δέχεται την θέση του σε ένα σύνολο, αυτό είναι ένα στοιχείο που πρέπει να κρατηθεί. Μένουμε σπίτι με όρους κοινωνίας. Δεν πρέπει κανένας, επίσης, να ξεχνάει ότι οι κοινωνίες έμειναν σπίτι αναλογιζόμενες την αδυναμία του κράτους να προστατέψει την ζωή και όχι το

αντίστροφο. Όμως όλα θα κριθούν σε ένα μετά που σχεδιάζεται.

Η λογοδοσία της κυβέρνησης θα επιστρέψει αμέσως μετά την επιστροφή στην κανονικότητα μας είπε ο Κυριάκος προσπαθώντας να τονίσει ότι γρήγορα οφείλει να δρέψει τους καρπούς της αντιμετώπισης της κρίσης για να μπορέσει να διαχειριστεί κατά το δοκούν ένα αύριο ζοφερό. Όμως αυτή ακριβώς η έλλειψη λογοδοσίας και η ευκολία με την οποία καταλύεται, είναι κάτι που χρειάζεται διερεύνηση. Δεν μπορούμε να δεχθούμε τη δυνατότητα της εξουσίας να προαποφασίζει και σε μεγάλο βαθμό να διαμορφώνει ανεξέλεγκτα τις προοπτικές της ανθρωπότητας στο παρόν και το μέλλον. Ο ιός έδειξε ότι η κρατική αλαζονεία του ελέγχου των διαδικασιών της ζωής, η ιδεολογία της αγοράς ρυθμιστή, η ασταμάτητη πρόοδος είχαν όρια τα οποία ξεπεράστηκαν. Φυσικά όλη αυτή η αποδιοργάνωση αποτελεί και μια ευκαιρία για τους κρατούντες να πάρουν καλύτερη θέση σε αυτή την μαζική και πρωτόγνωρη ανακατανομή ισχύος. Προσοχή! Αυτό δεν σημαίνει μια τυφλή κοινωνική μάχη ενάντια στην επιβίωση και άρα στην ίδια τη ζωή. Εδώ συμφωνούμε με τον Ντεριντά: «να προκρίνετε πάντα τη ζωή, να καταφάσκετε ακατάπαυστα την επιβίωση». Δεν πρέπει όμως η εκούσια απουσία να μεταφράζεται σε ακούσια αποχώρηση του κοινωνικού και μια κατάφαση χωρίς όρους στις διαδικασίες που μετατρέπουν αυτή την κατάφαση σε κανονικότητα.

Στην ουσία όμως οι αποφάσεις με διατάγματα και ο αυταρχισμός δείχνουν τα όρια και τις εγγενείς τους αδυναμίες. Εκεί που για να καλύψουν τις τεράστιες αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού να εγγυηθεί τίποτα πέραν του εγκλεισμού, οι αυταρχισμοί δείχνουν ένα ασυγχώρητο για την κοινωνία κενό.

Η δημιουργία ηγεμόνων σε στιγμές πολυπλοκότητας προδίδει την απόλυτη αδυναμία των ελίτ.

Αμερική, Αγγλία, Ιταλία, Ολλανδία, Κίνα. Αποφάσεις που στοίχισαν τόσες ζωές, τέτοιο πόνο, αποφάσεις με στόχο την κοινωνία με την ίδια απουσία. Κάθε μέρα η Αμερική μαθαίνει ότι

οι αποφάσεις βρίσκονται στα χέρια ενός «προέδρου σε καιρό πολέμου». ποιοι οι όροι της κοινωνικής διασφάλισης ότι αυτό δεν μπορεί να συμβεί; Ένας πρόεδρος που ανακάλυψε στο Αμερικάνικο Σύνταγμα ένα εδάφιο που του επιτρέπει να αναστείλει την λειτουργία της Γερουσίας, πράγμα που δεν έγινε ούτε κατά την διάρκεια του Δεύτερου παγκοσμίου πολέμου. Η απάντηση ακόμα και στις περιπτώσεις που τα πράγματα πήγαν λίγο καλύτερα είναι πως, όχι, δεν υπάρχει καμία διασφάλιση ότι ο ηγεμόνας αποφασίζει σωστά, μάλιστα είναι δεδομένο ότι αυτό δεν συμβαίνει.

Το να κυβερνάς με διατάγματα, να διαλύεις την δυνατότητα διαλόγου, να αποσπάζεις την κοινωνική συναίνεση με βάση τον φόβο, έχει σίγουρα για τους κρατικούς μηχανισμούς μια γλυκύτητα. Όμως, καθώς γύρω μας σφυρίζει η ανικανότητα, οι ιδεολογικές εμμονές, η συσχέτιση της ζωής με την στατιστική, ξέρουμε, είμαστε σίγουροι: αυτοί δεν μπορούν και δεν πρέπει να έχουν την δύναμη να αποφασίζουν! Δεν μπορούμε και δεν πρέπει όταν τελειώσει όλο αυτό να μείνει το στίγμα μιας νέας κανονικότητας. Και επειδή ακούγονται ήδη φωνές για νέα κοινωνικά συμβόλαια, δεν μπορεί και δεν πρέπει με οποιαδήποτε αιτία να πάμε πίσω στην εποχή του Χομπς. Η μοναδική σχέση εξουσίας που θέλησε να οικοδομήσει ο Χομπς είναι αυτή ανάμεσα στον κυρίαρχο και τον υπήκοο. Αν καθίσουμε και αναλογιστούμε την λογική του Χομπς, που κατέληξε στην ανάγκη να εκχωρήσει ο καθένας μας κάθε του δικαίωμα στο όνομα της διασφάλισης της απαραίτητης ασφάλειας και ομοιογένειας, βλέπουμε ότι γίνεται κάτι που τα επόμενα χρόνια το ακολουθούν και πολλοί άλλοι στοχαστές. Μετατρέπεται το δικό του αξίωμα σε διευρυμένη αλήθεια και πάνω σε αυτό κτίζει μια οριστική θέση. «Η φύση του ανθρώπου είναι τέτοια, ώστε αν δεν συγκρατείται από τον φόβο κάποιας εξουσίας κοινής για όλους, θα φοβάται ο ένας τον άλλο.» Εδώ τι κάνει; Μας ανακοινώνει ότι πρέπει να προτιμάμε ένα μετρήσιμο κίνδυνο, προσωποποιημένο στον ηγεμόνα, από έναν ατελεύτητο κίνδυνο. «Εξουσιοδοτώ αυτό το άτομο και απεμπολώ το δικαίωμα μου να αυτοκυβερνώμαι υπό τον όρο ότι θα απεμπολήσεις και εσύ το δικαίωμα σου και θα εξουσιοδοτήσεις τις πράξεις σου

με τον ίδιο τρόπο.» Αυτό το καθολικό αίτημα-συμβόλαιο δεν αφορά τον καλύτερο τρόπο διακυβέρνησης αλλά τις προϋποθέσεις της νόμιμης υπακοής. Εδώ έδωσε και την μεγάλη του μάχη ο Καρλ Σμιτ. Απευθυνόμενος στον ανακριτή του που τον ρωτούσε για την σχέση του με το Τρίτο Ράιχ, ο Σμιτ του λέει πως δεν είναι έγκλημα να υπακούς και παραθέτει ένα απόσπασμα από τον Ερρίκο τον Πέμπτο του Σαίξπηρ: «Αρκεί να γνωρίζουμε πως είμαστε υπήκοοι του Βασιλιά. Εάν ο αγών του είναι λάθος, η υπακοή μας στον Βασιλιά σβήνει το έγκλημα από τις ψυχές μας». Η υπακοή ως αρετή λοιπόν.

Ο Μπερνανός, από το 1940, μας μιλά για την ηθική συντριβή αυτών που επιδίωκαν να εκμεταλλευτούν την εθνική ταπείνωση, για να ξεκαθαρίσουν τους λογαριασμούς τους με την δημοκρατία.

Αν δούμε την διαδρομή της Γαλλίας μετά την πτώση του Λαϊκού Μετώπου και του Μπλουμ, θα δούμε πράγματα πολύ διαφωτιστικά. Ο Μπλουμ έχει ήδη ζητήσει έκτακτες εξουσίες, όταν ο διάδοχος του, κάποιος Ντελαντιέ, κινούμενος στην λογική του κατευνασμού της Ναζιστικής Γερμανίας, επέλεξε την υιοθέτηση μιας συνολικής απειλής για να ταυτίσει την έννοια της εθνικής άμυνας με την στρατηγική της ανάγκης για κατάσταση εξαίρεσης και την τοποθέτηση της έννοιας της αποκατάστασης της τάξης ως κεντρικής. Έκτοτε η Βουλή συνεδριάζει ελάχιστα, όλα γίνονται με διατάγματα. Προσέξτε το εξής υπέροχο: ενώ λειτουργούν κατευναστικά στην εξωτερική πολιτική, στο εσωτερικό χρησιμοποιούν την απειλή πολέμου για να ζητήσουν την αναβολή των βουλευτικών εκλογών για δύο έτη. Το κράτος πρέπει να είναι ανεξάρτητο από την Βουλή, πράγμα που σημαίνει συνταγματικές μεταρρυθμίσεις. Την αναβολή την κερδίζουν με μεγάλη πλειοψηφία· στην ψηφοφορία οι σοσιαλιστές απέχουν. Ο Ντελαντιέ αν και θεωρητικά δεν είναι μέλος της δεξιάς πτέρυγας, θαυμάζει τις δικτατορίες γιατί εκεί «υπάρχει αναγκαστικά κυβερνητική συνέχεια». Θαυμάζει την προεδρική δημοκρατία της Αμερικής, λόγω της αναγκαστικής πολιτικής σταθερότητας.

Όλο αυτό ξέρουμε πόσο καλά αποτελέσματα είχε για την Γαλλία

την περίοδο που συζητάμε. Δεν υπάρχει κανένα πρόσχημα για επιστροφή σε αυτή την λογική. Όμως η πολιτική επιλογή της αντίστασης στο υπάρχων δεν μπορεί να είναι μόνο αμυντική, δηλαδή της επιστροφής στον χρόνο προ πανδημίας. Αλλά πρέπει να είναι η ανάδειξη της ανάγκης μιας συνολικής αμφισβήτησης ενός συστήματος που είναι πλέον επικίνδυνο. Προσπαθούν να κρύψουν αυτή την επικινδυνότητα πίσω από ένα επιστημονικό λόγο ελάχιστα τεκμηριωμένο καθώς διαρκώς αναπροσαρμόζεται και σε μια θεατρικότητα με την οποία ευελπιστούν να διαχειριστούν μια καθημερινότητα πρωτόγνωρη για όλους.

Το «μείνετε σπίτι» δεν μπορεί να νοείται με όρους απόλυτης ατομικότητας, αλλά με όρους αναστοχασμού, το «επανεφεύρεση του κόσμου» δεν είναι πλέον σύνθημα αλλά ανάγκη. Και δεν πρέπει να αισθανόμαστε υπέρμετρη ικανοποίηση από την ιδεολογική ήττα των νεοφιλελεύθερων τώρα που το αόρατο χέρι παρέμεινε ουσιαστικά στο χώρο του φάσματος, διότι ορθώνεται μια μορφή άγριας κατάργησης των μεταπολεμικών κατακτήσεων και ουσιαστικής διάλυσης των όρων της ζωής μας, ένα άπλωμα της κατάστασης εξαίρεσης σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα. Άλλωστε ακόμα και αυτή η συνθήκη της καραντίνας έγινε με όρους αποκλεισμού. Εκεί στη Μόρια, οι στοιβαγμένοι άνθρωποι δείχνουν ότι υπάρχουν ζωές που δεν είναι άξιες να βιωθούν, οι φυλακισμένοι παραμένουν στο περιθώριο της ίδιας της ζωής και οι άστεγοι μένουν με την ειρωνεία ότι το σύνθημα που βλέπουμε παντού γύρω μας σίγουρα δεν τους αφορά. Η μετέπειτα οριοθέτηση των θεσμικών συνθηκών θα είναι ένα σημείο που θα χρειαστεί ιδιαίτερη προσοχή. Ένα διαφορετικής τάξης «δεν υπάρχει εναλλακτική» ίσως εμφανιστεί. Αυτό που διαρκώς ακούγεται, ότι δηλαδή στην διαδικασία της απομόνωσης θα μπορέσουμε να βρούμε τον εαυτό μας, αποτελεί επίσης μια σαφή πλάνη.

Αυτό συμβαίνει γιατί δεν υπάρχει διαδικασία αναστοχασμού και ενδοσκόπησης ξεκομμένη από την τριβή με τον Άλλο, με την κοινωνία.

Η αυτονόητη επιλογή να σταθούμε αλληλέγγυοι στο σύνολο των ανθρώπων που κινδυνεύουν, στο σύνολο των ανθρώπων που παλεύουν να στηρίξουν ένα σύστημα υγείας για το οποίο όλοι αυτοί που σήμερα ζητούν να χειροκροτάμε από τα μπαλκόνια ζήτησαν στην ουσία την κατάργηση του, δεν μπορεί και δεν πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί και αποδοχή ενός νέου τρόπου λειτουργίας του κράτους. Είμαστε σε πόλεμο αναφωνούν ένας-ένας και όλοι μαζί. Πράγματι, όμως ο εχθρός δεν είναι άορατος· είναι η βαθιά αντικοινωνική σας λειτουργία, μια λειτουργία αυτάρεσκη και καταστροφική. Κάθε κίνηση της εξουσίας στηριζόταν στην «ανέφελη» καταστροφή του περιβάλλοντος και στην διαρκή καταστροφή τμημάτων της κοινωνίας προς χάριν της διατήρησης ενός πολιτικού και οικονομικού συστήματος.

Η σήψη αυτής της σκέψης τείνει να παρασύρει σημαντικό κομμάτι της κοινωνίας στον αφανισμό.

Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Ήρθε η ώρα να επιλέξουμε. Το διακύβευμα είναι ιστορικό. Είτε οι κυβερνήσεις θα επιβάλλουν το καθεστώς εξαίρεσης είτε θα μπούμε στον κόπο της αναζήτησης μιας διαφορετικής συνθήκης. Εμείς δεν θα μπορέσουμε να βγούμε από αυτή την ατραπό αν δεν αμφισβητήσουμε οριστικά το μοντέλο παραγωγής διανομής και κατανάλωσης. Αλλά ούτε αυτό φτάνει, πρέπει να αναλογιστούμε εκ νέου έννοιες όπως πολίτης και κράτος, τις συνθήκες που γεννούν αποκλεισμούς, την ανάγκη της άμεσης δημοκρατίας, ένα νέο είδος ισορροπίας με το φυσικό περιβάλλον εντός του οποίου ζούμε που πρέπει να περιέχει και μια φιλοσοφική αμφισβήτηση της μέχρι τώρα επικρατούσας φιλοσοφίας της προόδου. Αλήθεια γιατί από κανέναν δεν ακούγεται κάτι για την πλήρη κατάργηση των στρατιωτικών δαπανών, σε τι χρειάζονται σήμερα με όρους κοινωνίας;

Η αλληλεγγύη ως πολιτική πράξη, η ελευθερία όχι ως πρόταγμα αλλά ως συγκροτητική αρχή, δεν είναι πιο αναχρονιστικά από το εχθρικό προς την κοινωνία σώμα της εκκλησίας, από την διατήρηση των χρημάτων στις στρατιωτικές δαπάνες, από την

αποδοχή ότι η ανάπτυξη που ευαγγελίζονταν εις βάρος της φύσης γυρίζει με αγριότητα εναντίον των κοινωνιών. Το αντίθετο. Ο δημόσιος χώρος δεν τους εκχωρήθηκε με λευκή επιταγή, η εξουσία τους δεν είναι αυθεντία και αυτό φαίνεται από το ότι ο καθένας τους κάνει στην ουσία ό, τι θέλει. Άλλος κάνει αγέλες, άλλος μια μορφή καραντίνας, άλλος άλλη, μιλούν για στατιστικές και διαγράμματα που δεν συμφωνούν μεταξύ τους, για θεραπείες που ήδη αντιμετωπίζονται με όρους εμπορίου. Πρέπει να κατανοήσουν όλοι ότι η ατομική απομόνωση με όρους συνολικής κοινωνικής αντίληψης, ευθύνης και αλληλεγγύης δεν είναι σε καμία περίπτωση αποδοχή της καραντίνας των κοινωνικών ελευθεριών, ούτε θεσμικός ορίζοντας της εξουσίας που θα της δίνει το δικαίωμα να διαλύσει τον κοινωνικό ιστό, για να περισώσει κέρδη και αντιλήψεις που κανονικά μετά το τέλος του συναγερμού πρέπει να σαρωθούν οριστικά. Και αν μιλάνε για την ατομική ευθύνη αυτή πράγματι υπάρχει. Είναι η ατομική και συλλογική ευθύνη να μην εμποδιστούν έστω και κατ' ελάχιστο τα μέτρα περιορισμού που έχουν ληφθεί, να εμποδιστεί ότι η ζωή δεν είναι στατιστική και ότι πρέπει να αντιληφθούμε ότι η διαχείριση του κόσμου από την πλευρά της εξουσίας έχει σημαντικό κόστος για όλους μας.

Ξεχαρβαλώθηκε η Ζωή: Η Γραφή, η Ανάγνωση και η Ελευθερία

Φιλήμονας Πατσάκης

Ο τίτλος μάς πηγαίνει πολύ πίσω, στον Σαίξπηρ και τις μεγάλες τραγωδίες του, αλλά μας δίνει το στίγμα των καιρών μας τόσο μα τόσο μεστά. Η λογοτεχνία συχνά υποτιμάται ως μια απλή στιγμή τέρψης, όμως πηγαίνει πολύ πέρα από αυτό. Ακολουθώντας συγκεκριμένα χνάρια στον λαβύρινθο των υπέροχων δημιουργιών

της παγκόσμιας λογοτεχνίας, μένουμε άφωνοι από την πυκνότητα των ερωτημάτων που τα έργα αυτά εκτόξευσαν προς τον εμβρόντητο άνθρωπο. Η έννοια της χρησιμότητας δεν μπόρεσε ποτέ να απαντήσει στην τραγικότητα της ύπαρξης. Μια τραγικότητα που θέτει υπό αμφισβήτηση τα θέσφατα με τα οποία οι εξουσίες μπολιάζουν και αδρανοποιούν τη ζωή. Το χάσμα της ασυμφωνίας αυτής η εξουσία το γέμιζε με φόβους, πολέμους, ταυτότητες, αποκλεισμούς, εμπέδωση ορισμών, χρήση σκοπών και στόχων – τίποτα δεν μπόρεσε να καλύψει την έλλειψη συνοχής. Τίποτα δεν απομένει πέρα από τον δισταγμό και τον φόβο.

Στα μεγάλα έργα έχεις την αίσθηση μιας έντονης μοναξιάς αλλά και μια εξαντλητική πορεία μιας νέας συγκρότησης. Ο άνθρωπος αναλογίζεται και οριοθετεί, αλλά ταυτόχρονα μετακινεί διαρκώς τα όρια. Καθώς τα όρια που καθόρισαν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και η χρήση των δύο ατομικών βομβών όρισαν και τις διαστάσεις της εξουσιαστικής φρίκης και καθώς η απειλή όλων αυτών μας ξανακυκλώνει, γνωρίζουμε πλέον ότι δεν φτάνουν πια οι επικαλύψεις επιθυμιών που στηρίζονταν στις πλαστές οικονομικές ανάγκες για να απαντήσουν στο πώς να ζήσουμε και στα γιατί που μας αγχώνουν. Όλα δείχνουν να ξανατίθενται από την αρχή.

Στο υπέροχο βιβλίο του Mahi Binebine «Τα αστέρια του Σίντι Μούμεν», από την αρχή γνωρίζουμε ότι ο ήρωας είναι ήδη νεκρός. Διαβάζουμε λοιπόν: «Εξάλλου δεν τράβηξα μπροστά στη ζωή μου γιατί δεν υπήρχαν και πολλά να κάνω. Και θέλω να δηλώσω ευθύς εξ αρχής, δεν λυπάμαι που τελείωσα. Δεν έχω την παραμικρή νοσταλγία των δεκαοκτώ βασανισμένων χρόνων της δύσκολης ζωής που μου δόθηκε να ζήσω». Το Σίντι Μούμεν είναι ένα προάστιο της Καζαμπλάνκας. Για την ακρίβεια η χωματερή της, όπου ζουν οι απόκληροι. Αυτό που ο Μπάουμαν θα πει «Ανθρώπινα απόβλητα». Οι άνθρωποι χωρίς φωνή, ο φόνος χωρίς ένοχο. Η πρόοδος που έταξαν έχει θαφτεί κάτω από αυτό το «δεν έχω την παραμικρή νοσταλγία». Η λογοτεχνία ανιχνεύει τη ζωή σε αυτή τη ρωγμή, όπως έκανε στις στιγμές όπου τα καθεστώτα επέβαλλαν τη σιωπή της λογοκρισίας.

Ας πάρουμε για παράδειγμα τη Ρωσία και την σχεδόν εξωπραγματική λογοτεχνία που βγήκε από εκεί. Οι τσάροι έπεσαν πάνω σε κάθε προϊόν ελεύθερης σκέψης με μίσος. Εκκαθαρίσεις στα πανεπιστήμια, στυγνή λογοκρισία, παντού μυστικοί πράκτορες, ρητή απαγόρευση κρίσεων και συζητήσεων στον τύπο και όπου αλλού πάνω σε ό,τι αφορούσε στο καθεστώς. Όμως έγινε φανερό ότι σταδιακά η λογοτεχνία στη Ρωσία αντικατέστησε τη φιμωμένη φωνή της κοινωνίας, άνοιξε το λαρύγγι της, αποκατέστησε τον διαλυμένο διάλογο των ιδεών, έδωσε πνοή σε οράματα και ελπίδες. Μόνο η λογοτεχνία με την ιδιόρρυθμη φύση της μπορούσε να στεγάσει τα αιτήματα της εποχής. Οι κοινωνικές ιδέες βρήκαν αμέσως θέση στα λογοτεχνικά κείμενα. Πίσω από τις μορφές που αναδείχθηκαν στη ρωσική λογοτεχνία, εύκολα ψηλαφεί κανείς τους δεσμούς με την κοινωνική συνείδηση της εποχής. Μια νέα στάση ζωής ενσαρκωνόταν μέσα από τις σελίδες της. Το ίδιο δεν συνέβη και στην Αμερική του Μακάρθι όπου άνθησε η επιστημονική φαντασία;

Ο άνθρωπος αναζητά και πάλι τη σκουριασμένη πανοπλία του Δον Κιχώτη. Από τη γραφή ζητάμε ένα νόημα απόλυτα παρόν, ένα νόημα που θα ανατέμνει τις μέχρι τώρα βεβαιότητες, ζητώντας τον τόπο που ακόμη δεν είναι εδώ. Η ποίηση μπορεί να κινηθεί ανάμεσα στην ανθρώπινη άγνοια που δημιουργεί καινούργια πράγματα, την αυτοσυνείδηση που μας οδηγεί να μεταμορφωνόμαστε σε όσα έχουμε κάνει, αναλογιζόμενοι τις δυνατότητες αυτών που μπορούμε ακόμη, και στην ανάγκη για την αυτεξούσια πορεία πέρα από τη διάχυτη απελπισία. Τα έργα δεν είναι ούτε ψυχές ούτε πράγματα ούτε ανανεώσιμα αρχέτυπα σε ένα γλωσσικό σύμπαν προς μελέτη. Είναι αμυντικές διεργασίες σε συνεχή μεταβολή. Αυτά υπάρχουν ως δυνατότητες μέσα σε μια προσπάθεια ελέγχου τόσο της γραφής όσο και της ανάγνωσης.

Ένα παιχνίδι παλλόμενων αντιθέσεων βρίσκεται στη βάση της εναλλασσόμενης παρόρμησης προς την ασφάλεια ή την εξέγερση. Σήμερα αισθανόμαστε να ασφυκτιούμε μέσα στη λογική των νόμων. Υπάρχει μέσα μας κάτι παθιασμένο, γενναιόψυχο και ελεύθερο, που υπερβαίνει τις παραστάσεις της λογικής. Χάρη σε αυτή την

υπέρβαση είμαστε ανθρώπινοι. Αυτό γίνεται, στη σημερινή σήψη, αντικείμενο ποινικής αντιμετώπισης. Τι γίνεται τώρα που η ευτυχία εξαφανίζεται από τον πυρήνα της ανθρώπινης επιδίωξης; Οι ορισμοί και οι μύθοι πάνω στους οποίους στηρίχθηκε η σημερινή δομή καταρρέουν και η αυτεξουσιότητα προβάλλει ως μια στιγμή που θα κάνει την αλληλεγγύη κάτι πολύ πέρα από μια προσωπική στιγμή: θα την κάνει μέρος μιας συνολικής αλλαγής παραδείγματος.

Η τέχνη έχει από καιρό φύγει από τη σφαίρα του όποιου φορμαλισμού, σήμερα μπορεί να φτάσει μέχρι το σημείο να υποσκάψει και να υπονομεύσει τις συνήθειες και τις αυτοματοποιημένες αντιλήψεις. Θα το κάνει; Καθώς ο αυταρχισμός του μονολογισμού υποχωρεί, προτείνοντας μια βίαιη καταστολή, μένουμε κοιτώντας τις εμπειρίες της πολυφωνικότητας, τις πολλές φωνές που συνθέτουν το ανθρώπινο. Οι μονοφωνικοί περιορισμοί υποχωρούν μπροστά στην ανάγκη μιας νέας ανακουφιστικής συλλογικότητας, το υποκείμενο αναγνωρίζει δειλά δειλά την ανάγκη για την επικύρωση της αλληλεγγύης, για μια πληθυντική επένδυση στο σώμα, για μια διαρκή υπέρβαση των κατατεθειμένων ορίων.

Άλλο ένα σημείο που πρέπει να τονίσουμε είναι η δυνατότητα της αφήγησης να υπερβαίνει τη λήθη, την επικύρωση της εξουσίας. Σε αυτή την ανάγκη εμπλέκονται αρχικά οι μαρτυρίες για το Άουσβιτς και η σιωπή γύρω από το Γκουαντάναμο. Τι παρήγαγε το Άουσβιτς; Στη βάση ποιας λογικής δομήθηκε ως δυνατότητα; Κάθε εξουσία φέρνει εντός της αυτή τη δυνατότητα. Η γραφή μπορεί να απομακρύνει την ύβρη της λήθης που λειτουργεί ως κατασταλτικός μηχανισμός και που εμφανίζει τέτοιες δομές ως λογικές. Καθώς παρακολουθούμε τα πτώματα που ξεβράζονται στις ακτές της Δύσης, αισθανόμαστε μια ροή συνέχειας των εποχών. Άνθρωποι οι οποίοι πολλές φορές δεν ταυτοποιούνται, των οποίων ο χώρος ταφής μένει άγνωστος, αυτοί οι άνθρωποι είναι αυτοί των οποίων η αφήγηση συντρίφθηκε, στον οποίων την υπόσταση έχει συντελεστεί μια σημαντική αλλοίωση Ξέρουμε αρκετά για να μπορούμε να πούμε ότι κάθε ολοκληρωτισμός θέλησε να δομήσει

μια αξιολογική γλώσσα, μια γλώσσα του αποκλεισμού. Ο ορισμός του τι μπορεί να νοηθεί ως σωστό και λάθος, καλό και κακό, καλύπτει τότε το σύνολο της ζωής. Πολλά νοήματα αποκτούν στην ουσία μια ποινική διάσταση.

Η γραφή που μας ενδιαφέρει κινείται στους αντίποδες μιας τέτοιας λογικής. Διαλύει τη συνενοχή και ορίζει τις στιγμές που βγαίνουμε έξω από την αλλοτρίωση. Είναι στιγμές που η λογοτεχνία αποβλέπει στη διάρρηξη της ιεραρχίας μέσα στην επικράτεια των γεγονότων. Η λογοτεχνία μπορεί να γίνει η αξία χρήσης μιας κοινωνίας που θέλει να δει το έξω, αυτό υπάρχει στη φύση της ως δυνατότητα, όπως αντίστοιχα υπάρχει και η δυνατότητα να παίξει τον ρόλο της επικύρωσης του υπάρχοντος.

Στην ανθρωπότητα, το αίτημα για εξέγερση τίθεται εκ νέου ως αντίθεση στη διογκούμενη καταπίεση και τον αυξανόμενο δεσποτισμό. Η φαντασία αρχίζει πάλι να αναζητά την αυτοτελή ενέργεια και την ορμή, οσμίζεται την αναδυόμενη ανάγκη για αξιοπρέπεια και κινείται να τη συναντήσει σε νέα εδάφη. Σε αυτή τη διάλυση όλων των παραγωγών ταυτοτήτων, η λογοτεχνία βρίσκει και πάλι τον χώρο για να κινηθεί και να διηγηθεί. Είναι δύσκολο να γράφεις ξέροντας πως η ζωή σου ξεγλιστρά, την ώρα που ο χρόνος χάνει τη δύναμη για απόφαση, ξέροντας ότι με αυτό τον τρόπο τίποτα δεν μπορεί να αρχίσει. Είναι εξαιρετικά εύκολο να αποδυθείς στον αγώνα του εμπορεύματος, της συνήθειας, του κοινού και κατασκευασμένου γούστου· όμως, από μακριά έρχεται μια συνειδητοποίηση της γραφής ως μέρος μιας επώδυνης αυτογνωσίας, ως συστατικό στοιχείο του αναστοχασμού.

Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 19

Η Θυσία του Φερνάν Ιβτόν: «Για τα πληγωμένα μας αδέρφια»

Ζοζέφ Αντράς «Για τα πληγωμένα μας αδέρφια» Μετάφραση: Γιώργος Καράμπελας Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, Αθήνα 2016, σελ. 136.

Φιλήμονας Πατσάκης

Πόσο καιρό έχετε να πάρετε στα χέρια σας ένα βιβλίο που καίει, που κραυγάζει και σας καλεί να υπάρξετε;

Πόσο καιρό έχετε να νιώσετε ότι οι σελίδες ενός βιβλίου αναλογίζονται την οργή και την απελπισία όλων;

Ξεκίνησα αναλογιζόμενος τον ίδιο τον συγγραφέα, τον Αντράς, και την άρνησή του να δεχθεί το βραβείο Γκονκούρ.

Τον Μάιο του 2016 το μυθιστόρημα αυτό μπήκε την τελευταία στιγμή στη λίστα των υποψηφιοτήτων και κέρδισε το βραβείο του πρωτοεμφανιζόμενου.

Τα λόγια άρνησης ήταν τα εξής: «Ευχαριστώ ειλικρινά όσους βρήκαν κάποιο ενδιαφέρον σε αυτό το βιβλίο. Το βραβείο ωστόσο δεν μπορώ να το δεχτώ. Ο ανταγωνισμός και η αντιπαλότητα φαντάζουν στα μάτια μου έννοιες ξένες προς τη γραφή και τη δημιουργία. Η λογοτεχνία, όπως την αντιλαμβάνομαι, νοιάζεται κυρίως για την ανεξαρτησία της και μένει μακριά από βάρη, τιμές και προβολείς. Ας μη θεωρηθούν αλαζονικές ή αυθάδεις οι φράσεις αυτές, θέλουν να δηλώσουν απλώς τη βαθιά μου επιθυμία να μείνω στο κείμενο, στις λέξεις, στα ιδεώδη. Στην καταπνιγμένη φωνή ενός εργάτη και αγωνιστή της κοινωνικής και πολιτικής ισότητας».

Μια άρνηση με αναφορά όχι την ιδεολογία αλλά τη λογοτεχνία. Ο Αντράς καταπιάνεται με μια αληθινή ιστορία.

Την καταδίκη και την εκτέλεση του Φερνάν Ιβτόν στις 11 Φεβρουαρίου του 1957, τη μοναδική εκτέλεση Ευρωπαίου από το Γαλλικό Κράτος κατά τον πόλεμο της Αλγερίας.

Ενα χρόνο μετά ο Σαρτρ θα γράψει ένα κείμενο στη μνήμη του Ιβτόν με τον τίτλο «Είμαστε όλοι δολοφόνοι», ο Καμί θα πει αναφερόμενος στον Φερνάν στις «Σκέψεις για την γκιλοτίνα»: «Είναι όμως πολύ αργά και δεν μας μένει παρά να μετανιώσουμε ή να ξεχάσουμε. Φυσικά, ξεχνάμε. Η κοινωνία ωστόσο παραμένει μιασμένη. Το ατιμώρητο έγκλημα, σύμφωνα με τους Έλληνες, μόλυνε την πόλη».

Υπουργός Δικαιοσύνης της περιόδου δεν είναι άλλος από τον Μιτεράν.

Στην εισαγωγή του βιβλίου βρίσκουμε το εξής: «Ο Ιβτόν παραμένει κάτι σαν καταραμένο όνομα. Είναι να αναρωτιέσαι πώς το έκανε ο Μιτεράν. Πρέπει να είπα το όνομά του δύο ή τρεις φορές μπροστά του και πάντα του προκαλούσε τρομερή δυσφορία που μετατρέποταν σε ρέψιμο. Η κρατική σκοπιμότητα είναι αχώνευτο πράγμα».

Αυτή η εξομολόγηση δημοσιογράφου από συνέντευξη στον Μιτεράν είναι και πολύ καίρια για το ίδιο το λογοτεχνικό αυτό έργο.

Μετά από όλα αυτά είσαι έτοιμος να διαβάσεις ένα στρατευμένο κείμενο.

Το καταλαβαίνεις άλλωστε και από την πρώτη, φαινομενικά άσχετη φράση, «όχι αυτή η ντόμπρα και υπερήφανη βροχή. Όχι. Μια βροχή μίζερη. Φτηνιάρικη. Υπουλη».

Καθώς περνούν οι σελίδες νιώθεις να σε κυκλώνει το ερώτημα πού ακριβώς στρατεύεται;

Γρήγορα καταλαβαίνεις ότι η στράτευση δεν αφορά την κομμουνιστική ιδεολογία του Φερνάν, καθώς οι τακτικές αναφορές για την άθλια ουδέτερη στάση του κόμματος τοποθετεί την ουσία αλλού.

Ούτε είναι καίριο το εθνικοαπελευθερωτικό, καθώς οι πρακτικές και η πολιτική συγκρότηση αμφισβητούνται.

Οχι, το αισθάνεσαι από την αρχή, το κείμενο είναι ένα κείμενο βαθιά και υπέροχα λογοτεχνικό.

Οι αναφορές στη ζωή και τον έρωτα, στη φιλία, τη θυσία, την ελευθερία είναι τόσο υπαρξιακά αφυπνιστικές που μένεις άφωνος.

Και τότε αντιλαμβάνεσαι ότι η στράτευση βρίσκεται στην αξιοπρέπεια, την αλληλεγγύη, την τρομερή ανάγκη για ελευθερία.

«Και ο θάνατος είναι ένα πράγμα, αλλά η ταπείνωση μπαίνει μέσα σου, κάτω από το δέρμα σου, φυτεύει σποράκια οργής και σε τρώει γενιές ολόκληρες».

Ολα αυτά καθώς συνθέτουν ένα καμβά που μιλάει στην καρδιά του σήμερα, στις διαψεύσεις, τους αποκλεισμούς, την φτώχεια, την ανύπαρκτη προοπτική, την έλλειψη ελευθερίας.

Όταν τον ακούς να λέει ότι καταδικάζει την τυφλή βία έχεις στα αυτιά σου τον Στεπάν από τους «Δίκαιους» του Καμί, αλλά ο Αντράς κοιτάζει βαθιά μέσα στην καρδιά του ήρωά του: «Σε ελάχιστες καρδιές αρέσει να χτυπάνε ραγισμένες».

Η κρίση του κοινωνικού μοντέλου των δυτικών κοινωνιών συνοδεύεται από την κατάρρευση των σημασιών και των βεβαιοτήτων.

Σε αυτή τη διάλυση όλων των παραγωγών ταυτοτήτων, η λογοτεχνία βρίσκει και πάλι χώρο για να κινηθεί και να διηγηθεί.

Είναι δύσκολο να γράφεις ξέροντας πως η ζωή σου ξεγλιστρά, την ώρα που ο χρόνος χάνει τη δύναμη αποφάσεως που έχει, ξέροντας ότι έτσι τίποτα δεν μπορεί να αρχίσει.

Είναι εξαιρετικά εύκολο να αποδυθείς στον αγώνα του εμπορεύματος της συνήθειας, του κοινού και κατασκευασμένου γούστου, έρχεται όμως από μακριά μια συνειδητοποίηση της γραφής ως μέρος μιας επώδυνης αυτογνωσίας, ως συστατικό

στοιχείο του αναστοχασμού.

Η τέχνη δεν μπορεί να βολεύεται στην οκνηρή αιωνιότητα των ειδώλων, σε κατασκευασμένες σταθερές, αλλά να ξεβολουεί, να συμβάλλει σε μια καθολική αλλαγή.

Η λογοτεχνία ποια θέση έχει σε έναν κόσμο που υπολογίζει μόνο τους κώδικες της αποτελεσματικότητας;

Κι όμως η λογοτεχνία μπορεί να ανιχνεύει τα κενά και να τα αφουγκράζεται καθώς οικοδομούν ένα έξω.

Μπορεί να αναπολεί το μη χρήσιμο ως κινητήριο, να εγκαθιδρύει το αυτεξούσιο και να φαντάζεται το νέο. Αυτό το βιβλίο μάς τονίζει ότι τίποτα δεν έχει χαθεί.

<https://www.efsyn.gr/arthro/i-thysia-toy-fernand-ivton>

Το Αδιέξοδο και η Υπέρβασή του

Φιλήμονας Πατσάκης

Ήταν πράγματι μια από τις μεγαλύτερες απεργίες αυτή της 4^{ης} Φεβρουαρίου. Και ως τέτοια έθεσε καθοριστικά ερωτήματα και ανέδειξε μια κρίση όχι μόνο στρατηγικής αλλά και συγκρότησης, δηλαδή δομική. Αυτό είναι εμφανές διότι δεν μπόρεσε να θέσει πολιτικό ζήτημα καθώς στο κοινοβουλευτικό επίπεδο η διάδοχη κατάσταση θα είναι φανατικός υπηρέτης, και αυτός, των πολιτικών στις οποίες αντιδρά η κοινωνία. Επίσης οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις είναι εγκλωβισμένες ανάμεσα στην γνώση της ανυπαρξίας εναλλακτικής κρατικής διαχείρισης, την κρίση ενσωμάτωσης εκπροσώπησης, στην αδυναμία ανάγνωσης του νέου

υποκειμένου και σε μια εμμονή για δομές που βρωμάνε ναφθαλίνη. Σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί και η αδυναμία της καθόδου των αγροτών στην Αθήνα που παρά την επικοινωνιακή στήριξη δεν μπόρεσε να δημιουργήσει πολιτικό γεγονός.

«Η δημοκρατία δεν σημαίνει και δεν μπορεί να σημαίνει ότι ο λαός άρχει πραγματικά, η δημοκρατία απλώς σημαίνει ότι ο λαός έχει την ευκαιρία να αποδέχεται ή να απορρίπτει εκείνους που πρόκειται να τον κυβερνήσουν. Η δημοκρατία ως μηχανισμός επιλογής δημιουργεί ένα κράτος αποσπασμένο από την κοινωνία. Ο λαός δεν θέτει ζητήματα ούτε αποφασίζει πάνω σε αυτά, αλλά τα ζητήματα που αφορούν την ζωή του τίθενται σε αυτόν και αποφασίζονται για λογαριασμό του. Αν κάποιος υποθέσει την ύπαρξη ενός κοινού αγαθού και ισχυριστεί ότι αυτό είναι προϊόν ορθολογικότητας τότε μπορεί να απορρίψει κάθε διαφωνία ως αιρετική και αντικοινωνική».

Αυτή η εμβληματική φράση του Shumpeter έπαιξε τεράστιο ρόλο στην πολιτική συναίνεση όπως την βιώνουμε, έχει φτάσει όμως στο όριο της απαξίωσης. Η δημοκρατία, λοιπόν, είναι ένας μηχανισμός νομιμοποίησης ηγετών. Ο Schumpeter υπέπεσε σε ένα καθοριστικό σφάλμα: στο γεγονός ότι όλα αυτά δεν συνιστούν νομιμοποίηση αλλά στην καλύτερη περίπτωση ανοχή, και ότι στην ουσιαστική κρίση της εκπροσώπησης το κράτος δεν θα είχε διαύλους με τον κοινωνικό ιστό. Τα μεγάλα κόμματα δεν διατηρούν δεσμούς με την κοινωνία, δεν μπορούν καν να επιτελέσουν τον ρόλο του διαύλου επικοινωνίας μεταξύ εξουσίας και κοινωνίας. Η δημοκρατία της ανάθεσης και της εκπροσώπησης έχει χάσει τον ενοποιητικό της ρόλο, η ανάγκη για συνολική αλλαγή υποδείγματος είναι μεγάλη. Το ότι η καθημερινότητα έχει πάψει πια να αποτελεί μέρος μιας ανακουφιστικής επανάληψης αλλά καθορίζει μια αβέβαιη και χωρίς εχέγγυα επιβίωση είναι μια ένταση που οι συνηθισμένες πολιτικές εκφράσεις δεν μπορούν να ανακουφίσουν. Επίσης η ερμηνεία των κοινών αγαθών είναι σήμερα πολύ διαφορετική και θα αφορά την κυρίαρχη πολιτική μάχη από εδώ και πέρα. Η ανάθεση και η διαχείριση δεν μπορούν πλέον να δώσουν λύσεις.

Στο κοινωνικό πεδίο δεν θα αναφερθώ στις δυνάμεις που ψήφισαν να και συμμετέχουν σε πορείες «αντίστασης», διότι αυτές έχουν ένα βαθύ υπαρξιακό ρήγμα, π.χ. το αίτημα για απόσυρση του ασφαλιστικού είναι αιτία εξόδου από την ΕΕ. Οι υπόλοιπες κοινωνικές δυνάμεις αναγνωρίζουν ότι η ανάγκη συγκρότησης κοινωνικής αντιπολίτευσης πηγαίνει μακριά από τις μέχρι τώρα συνήθειες, θα είναι ένα διαρκές ζητούμενο χωρίς ευκολίες, (μπορείς να κλείσεις βέβαια τα μάτια και να συνεχίσεις να λειτουργείς σαν να μην άλλαξε τίποτα οπότε...).

Μια νέα δομή μπορεί να προκύψει με όρους διαρκούς αυτοθέσμησης. Οι άνθρωποι χάνουν εκ νέου τις ψευδαισθήσεις τους και στέκουν μετέωροι μπροστά στο ξεχαρβάλωμα των συνηθειών τους. Η πρόκληση είναι τεράστια και σίγουρα εξηγεί την αδυναμία συγκρότησης εναλλακτικών ενώ η επίθεση είναι συντριπτική. Η έλλειψη όμως μιας στερεής δομής και ελπίδας οδηγεί σε μια πρωτόγνωρη κινητικότητα, σε δυνατότητες εναλλακτικών που μέχρι σήμερα έμπαιναν στην απαξιωτική σφαίρα του ουτοπικού. Καθώς κάθε οικείο ξεθωριάζει και καθώς η ελπίδα για την πρόοδο διαλύεται, τότε τι μένει; Γνωρίζω ότι όσο και αν θέλουμε συλλογικές ουτοπίες, αυτές δεν μπορούν να παραχθούν πλέον ως θεωρητικά θέσφατα, αλλά θα προκύψουν σαν μια μακρά διαδικασία οικοδόμησης της σύγχρονης αλληλεγγύης και της νέας συμμετοχής. Δεν υπάρχουν πλέον ηγεμονικές δυνάμεις που μπορούν να παράγουν τους ορισμούς της ζωής. Αντίθετα, υπάρχει η αναζήτηση του μέλλοντος σε ένα δραστήριο, εκρηκτικό και πολλαπλά βλάσφημο παρόν, η διακρίβωση ότι υπάρχουν ήδη δραστηριότητες που κυοφορούν νέες, εναλλακτικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης, συνεργασίας και τρόπους ύπαρξης. Το πλήθος δεν μπορεί να διεκδικήσει παραγόμενες πλειοψηφίες, ούτε τελεολογικές στοχεύσεις, αλλά μπορεί να παράγει διαρκώς νέες συνθήκες οργάνωσης χωρίς ηγεμονισμούς, καθώς συγκροτείται από πολλές δρώντες μειοψηφίες. Δημιουργώντας εναλλακτικούς κοινωνικούς χώρους, δίνουν χώρο στην συγκρότηση ενός νέου κοινωνικού υποκειμένου. Αυτός είναι και ο ρόλος πάνω στον οποίο πρέπει να σκεφτούν και να δράσουν πολιτικοί και κοινωνικοί σχηματισμοί που θέτουν ως ζήτημα την άρνηση του

υπάρχοντος αλλά και την δημιουργία κάτι διαφορετικού με βάση την διαρκή αυτοθέσμιση.

Η απελπισία και οι κάθε λογής αναφορές στο «δεν υπάρχει εναλλακτική» δεν είναι μονόδρομος. Μέσα σε αυτό το ζοφερό τοπίο να θυμόμαστε πως είναι η πρώτη φορά που τίθεται τόσο επιτακτικά στην κοινωνία η ανάγκη να ορίσει η ίδια τους όρους της ζωής, να αναμετρηθεί με όλους τους ορισμούς που της έχουν επιβληθεί ως θέσφατα και να αναλογιστεί την συγκρότηση της χωρίς την αυθεντία των εξουσιαστικών δομών.

Οι ου-τόποι και η αναζήτηση τους

Φιλήμονας Πατσάκης

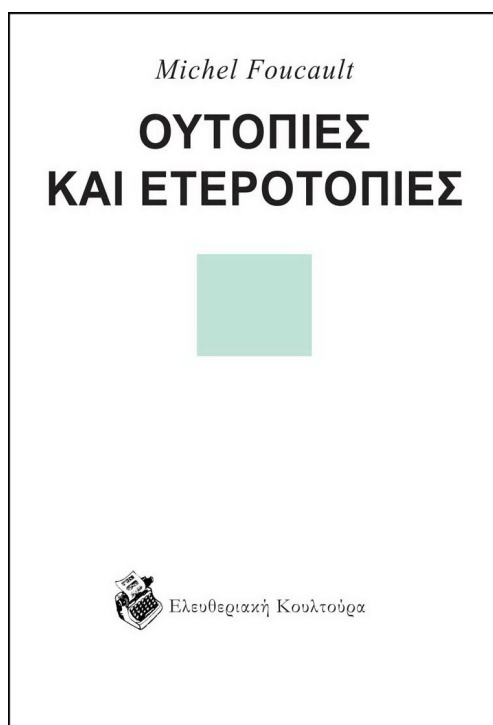
Έπεσε στα χέρια μου ένα μικρό βιβλιαράκι από την “Ελευθεριακή Κουλτούρα” το “**Ουτοπίες και Ετεροτοπίες**” του Φουκώ. Δεν θα αναφερθώ στις ετεροτοπίες μια πολύ ενδιαφέρουσα θέση του Γάλλου φιλοσόφου που απασχόλησε τα κινήματα και την διεκδίκηση του δημόσιου χώρου, θα αναφερθώ στην προσπάθεια να βγει ο ου-τόπος από το ρημαγμένο έδαφος που τον οδήγησαν οι τόσες λογικές διαχείρισης.

Μια υπέροχη σκέψη ξετιλίγεται με τόση ένταση. “Υπάρχουν χώρες χωρίς έδαφος και ιστορίες χωρίς χρονολογία, πόλεις, πλανήτες ήπειροι, σύμπαντα ολάκερα για τα οποία είναι σαφώς αδύνατον να βρεθούν ίχνη σε κάποιο γεωγραφικό χάρτη. Αφού δεν ανήκουν σε κάποιον χώρο. Πιθανώς όλα αυτά να γεννήθηκαν στο μυαλό των ανθρώπων ή για να πούμε την αλήθεια στο διάκενο των λόγων τους, στον όγκο των αφηγήσεων ή ακόμα στον τόπο μη τόπο των ονείρων τους, στο κενό της καρδιάς τους. Το κυριότερο όμως είναι ότι κτίζονται στις ρωγμές που δημιουργεί η ζοφερότητα

του “πραγματικού”. Εκεί μπαίνει ο διάκοσμος της γλυκύτητας των ουτοπιών. Να τι θέλω να πω. Δεν ζούμε σε ένα χώρο ουδέτερο και λευκό. Ζούμε πεθαίνουμε, αγαπάμε σε ένα τετραγωνισμένο, κομμένο, ποικίλο χώρο με φωτεινές και σκοτεινές ζώνες, ανισόπεδα σκαλοπάτια, βαθουλώματα και κυρτώματα, με κάποιους τόπους σκληρούς και άλλους διαπερατούς, πορώδεις. Υπάρχουν τόποι του περάσματος (δρόμοι, τρένα, μετρό), υπάρχουν τόποι της προσωρινής στάσης (καφέ κτλ) υπάρχουν οι τόποι που είναι κλειστοί (σπίτι). Υπάρχουν όμως και οι τόποι που αντιτίθενται σε αυτές τις χρήσεις, διαφορετικοί, προκειται για αντι-χώρους. Τα παιδιά τους ξέρουν καλά (η απομακρισμένη γωνιά του σπιτιού, η σοφίτα, η καλή κρυψώνα, το μοναχικό παιχνίδι). Όμως και οι ενήλικες γνωρίζουν τέτοιους τόπους ή περνούν μια ζωή αναζητώντας τους.”

Η ζωή μου έχει εν πολλοίς επιβληθεί και μέσα σε μια τέτοια γνώση κρύβονται πολλαπλές απολήξεις. Και καθώς η ύπαρξη δεν ρυθμίζεται από την φυσιολογία αλλά από την μνήμη και από την πράξη, η σημασία των νέων αναγνώσεων και γραφών είναι πραγματικά τεράστια. Η ανάγκη για τον χώρο που η εξουσία δεν θα εκφράζεται ως αυθεντία είναι πλέον συνολικά κοινωνική. Μάλλον δεν θα καταφέρουμε ποτέ να γίνουμε ολοκληρωμένες υπάρξεις, αν ποτέ γνωρίσουμε αυτόν τον ορισμό της ολοκλήρωσης. Είμαστε

γεμάτοι χίμαιρες και αναμνήσεις με την δαμόκλειο σπάθη ενός οριστικού τέλους πάνω από το κεφάλι μας. Όμως ακριβώς σε αυτή τη γνώση βρίσκεται και η ουσία της διεξόδου, μιας διάστασης του ουσιώδους. Ζούμε και ως μέρος αυτού του τετελεσμένου και ατελεύτητου σημείου κάνουμε πράξεις που είτε στοχεύουν στον εφησυχασμό και την παθητικότητα είτε στοχεύουν στην έξοδο από το τέλμα, την ελευθερία. Πώς γίνεται να προχωρήσουμε λοιπόν; Οποιος μπαίνει σε αυτή την σπηλιά εγκαταλείπει την ηρεμία μιας

ρυθμισμένης μορφής, την σιγουριά ενός λόγου που έχει ελευθερωθεί από τις ιδιοτροπίες και κυριαρχεί ως μια απρόσωπη γενικότητα, δεν μπορεί να γίνει κάτι πέρα από τον χρόνο και τον χώρο παρά μόνο όταν διασαλεύει το υπάρχον. Πρέπει να αποφύγουμε την αυταπάτη του άμεσου το οποίο μας πλασάρεται ως οικείο, ενώ δεν είναι παρά το συνηθισμένο. Η ουσία του συνηθισμένου είναι το τρομακτικότερο πράγμα του κόσμου, αυτό που θα έπρεπε να μας συγκλονίζει, η ουσιαστική μοναξιά. Δεν είναι και δεν μπορεί να γίνει η καθησυχαστική μακαριότητα της φυσικής αρμονίας, είναι η αρμονία του επιθανάτιου ρόγχου, της παθητικότητας. Κάπου εκεί όμως αντικρίζουμε αντανakλάσεις όπου η ζωή διατείνεται μια αξία. Είναι στιγμές μιας περιπλάνησης που καθίσταται προορισμός. Είναι στιγμές που ο άνθρωπος αρνείται ορισμούς και το συνηθισμένο και εκκινεί από νέες αφετηρίες, από μια σιωπηλή κίνηση που τον χωρίζει από το είναι και τον ανασυνθέτει σε μια ύπαρξη έτοιμη να παλέψει για τον κόσμο, να τον φτιάξει ξανά.

Αυτό που μένει από το Άουσβιτς

GIORGIO AGAMBEN, Αυτό που μένει από το Άουσβιτς Το αρχείο και ο μάρτυρας, μτφρ.: Παναγιώτης Καλαμαράς, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΑΡΧΕΙΑ, 2015, σ. 213

Φιλήμονας Πατσάκης

Επιμέλεια: Γιώργος Σταματόπουλος

Πέρα από τη φρίκη

Ο άνθρωπος προβαίνει ενίοτε σε ακραίες συμπεριφορές, τόσο που φρικιά και ο ίδιος απ' αυτήν την ακρότητα και δεν τολμά να την

ονομάσει. Πώς να μιλήσεις για τη φρίκη και πολύ περισσότερο για πέρα από τη φρίκη; Ο νους αδυνατεί να βοηθήσει τη γλώσσα να βρει αυτή τις «κατάλληλες» λέξεις ώστε να περιγράψει, να αποτυπώσει το πέρα από τη φρίκη, εκεί δηλαδή που ο άνθρωπος παύει να θυμίζει τον άνθρωπο, παύει να είναι άνθρωπος.

Αυτό συνέβη στα στρατόπεδα συγκέντρωσης των ναζί, στον τόπο εκείνο όπου χάθηκε και η ελάχιστη αξιοπρέπεια, όπου ταπεινώθηκε το σώμα και η ψυχή, όπου εκμηδενίστηκε οποιοδήποτε ίχνος θα μπορούσε να οδηγήσει στην έννοια άνθρωπος· εκεί όπου ο άνθρωπος έγινε ζωντανός νεκρός.

Ουδείς απ' αυτούς επέζησε για να μεταδώσει την ατιμωτική αυτή «εμπειρία», άρα ό,τι και να πουν όσοι έζησαν δίπλα τους και κατάφεραν να επιζήσουν είναι ελλιπές· δεν αρκεί να «μιλήσει», να «φωνάξει» ο διπλανός τη φρίκη.

Οι όρθιοι νεκροί των στρατοπέδων συγκέντρωσης θα στοιχειώνουν για πάντα το είδος μας, χωρίς να μπορούν να αρθρώσουν έστω μία λέξη, έναν αναστεναγμό για ό,τι βίωσαν προτού εκπνεύσουν. Είναι ένα χαοτικό μυστικό που μπορεί μόνο να μας συγκλονίσει και να αναλογιστούμε έως πού μπορεί να φτάσει η δύναμη της βιοεξουσίας, η απάνθρωπη μορφή της, η αδιαφορία της, μάλλον, για τα όρια της ανθρώπινης κατάστασης.

Και να που σήμερα βλέπουμε με τρόμο την τεράστια δύναμη της βιοεξουσίας να εμφανίζεται στις μεταπολεμικές κοινωνίες με τη μορφή της ασιτίας και της πείνας, των βασανιστηρίων και του ανήθικου ξεριζωμού τεράστιων πληθυσμών.

Μπορεί να μην υπάρχουν επισήμως στρατόπεδα συγκέντρωσης, πολλά όμως απ' αυτά τα ανόσια που διεπράχθησαν εκεί, φαίνονται σε εξαιρετικές περιστάσεις να ζωντανεύουν. Να τα θάψουμε, αμέσως, μη μας ξεφύγουν. Κινδυνεύει ο άνθρωπος, η ζωή.

Στρατόπεδα συγκέντρωσης

Τελικά έχουν γραφτεί αρκετά για το Αουσβιτς; Αν ναι, τι μας έχουν πει; Ο Τζόρτζιο Αγκάμπεν (Giorgio Agamben) με βάση τη

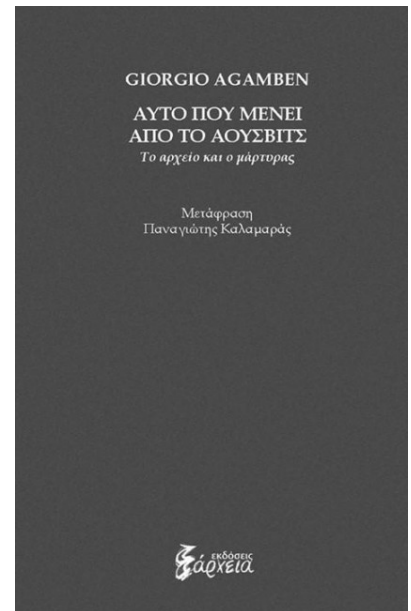
θεωρία του για την κατάσταση εξαίρεσης δεν μπορούσε παρά να έχει ασχοληθεί με το στρατόπεδο. Στο «Homo sacer» τοποθετεί την ίδρυση των στρατοπέδων στη βάση της εξουσιαστικής λογικής που εκχωρεί τα δικαιώματα σε όποιον είναι πολίτης αλλά διατηρεί την απόλυτη δυνατότητα του ορισμού του ποιος είναι πολίτης. Αρα έχει το δικαίωμα να ορίζει τη ζωή που είναι άξια να βιωθεί.

Αυτή την ευρύτατη χρήση του όρου τη βλέπουμε και σήμερα στα πτώματα που ξεβράζονται στη Μεσόγειο, στα κάθε λογής Γκουαντάναμο, στα κλειστά σύνορα μιας Ευρώπης-φρούριο, στην επιβολή κατάστασης εξαίρεσης στη Γαλλία. Σε αυτό το πραγματικά υπέροχο δοκίμιο ο Αγκάμπεν ασχολείται με μια άλλη πτυχή του Αουσβιτς, με τη μαρτυρία.

Από την αρχή θα μας διευκρινίσει ότι η κατανόηση αυτού που συνέβη εμπεριέχει και την επικαιρότητά του. Αρα εδώ έχουμε την έκθεση των δυνάμεων που θέλουν να κάνουν να ακουστεί το ανείπωτο· θα μιλήσει για το «συμβάν χωρίς μάρτυρες». Διότι «εκείνοι που δεν επέζησαν εκείνης της εμπειρίας, δεν έμαθαν ποτέ περί τίνος επρόκειτο, εκείνοι που τη βίωσαν δεν θα την πουν ποτέ, ποτέ εντελώς». Την πλήρη εκμηδένιση, το τετελεσμένο γεγονός δεν το έχει διηγηθεί κανένας. Το Αουσβιτς είναι πάντα εκεί ως μια επιβαλλόμενη σιωπή της ζωής απέναντι σε μια βία χωρίς όρια. Αυτό οδηγεί σε ένα κενό των ειδών του λόγου, που δεν είναι άλλο από τη σιωπή και τη μαρτυρία που δεν μπορεί να δοθεί.

Οι «μουσουλμάνοι»

Μας εξιστορεί τη σιωπή των μουσουλμάνων, που ήταν αυτοί που μέσα στο στρατόπεδο είχαν εγκαταλείψει σταδιακά κάθε ελπίδα και είχαν εγκαταλειφθεί από όλους. Δεν διέθεταν κανένα εμφανές συνειδησιακό πλαίσιο. Ήταν περιφερόμενα πτώματα, ένας σωρός ετοιμόρροπων φυσικών λειτουργιών. Δεν ήταν ένα όριο μεταξύ ζωής και θανάτου (αυτό άλλωστε το είχε καταστήσει διάφανο το ίδιο το στρατόπεδο) το ερώτημα που έθεσε η παρουσία τους· ήταν η υπαγωγή στο είδος, η διάκριση του τι είναι ανθρώπινο.

GIORGIO AGAMBEN
Αυτό που μένει από
το Αουσβιτς Το
αρχείο και ο
μάρτυρας μτφρ.:
Παναγιώτης
Καλαμαράς ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΕΞΑΡΧΕΙΑ, 2015. σ.
213 |

Εχουμε γνωρίσει λογοτεχνικούς ήρωες που ούρλιαξαν για την αγάπη και τη μοναξιά, που στοχάστηκαν για το όριο του θανάτου, που εξεγέρθηκαν ενάντια σε όλες τις αδικίες, όμως η σιωπή του μουσουλμάνου είναι μια επιβαλλόμενη σιωπή από ένα μηχανισμό καθυπόταξης. Το Αουσβιτς είναι η ριζική αντίκρουση κάθε αρχής υποχρεωτικής επικοινωνίας.

Η ακύρωση της θέασης της γλώσσας ως αρχή της επικοινωνίας. Η βιομηχανία παραγωγής πτωμάτων εξευτέλισε τον θάνατο για να αποδομήσει τη ζωή. Εδώ εμφανίζεται ο «Ούρμπινεκ», ένα μικρό αγόρι στο Αουσβιτς που δεν μπορούσε να μιλήσει και κανείς δεν μπορούσε να του μάθει να το κάνει. Παράλυτο και καχεκτικό, δεν διέθετε όνομα και πέθανε τις πρώτες μέρες του Μάρτη του 1945 μόλις ελευθερώθηκε – δεν έμεινε τίποτα απ’ αυτό. Κατέθεσε μέσα από τον Λεβί. Όλοι αυτοί οι Ούρμπινεκ που δεν είχαν μαρτυρία

να τους «σώσει»;

Ο ολικός μάρτυρας, όπως τον αποκαλεί ο Λεβί, θα μείνει για πάντα σιωπηλός άρα; Πώς μπορεί ένα υποκείμενο να λάβει υπόψη του την ίδια του την κατάρρευση; Αυτό το μηδέποτε λεχθέν μας φέρνει σε μια τρομερή ερώτηση: Πώς μπορεί η ελευθερία ενός υποκειμένου να εγγραφεί στους κανόνες μιας γλώσσας; Ακριβώς εκεί βρίσκεται η ανάγκη της εξουσίας να εγκαθιδρύει τη λήθη. Αρα η δυνατότητα του ομιλείν είναι μια μάχη ενάντια στη λήθη, μια μάχη με την εξουσία.

Θα βρούμε στο βιβλίο πολλά ενδιαφέροντα σημεία όπως την ντροπή του επιζήσαντα. Λόγω χώρου, όμως, θα ήθελα να τονίσω τη φράση της βιομηχανίας πτωμάτων που πολιτικοποιεί πλήρως τον χώρο και διαλύει τη σύγχρονη προσπάθεια της εξουσίας να εμφανίσει την ιστορία ως μια περιοχή καθαρά επιστημονικής μελέτης και εν τέλει να την καταστήσει απολιτική.

Είναι η ουσία της ταινίας που έφερε τόση συζήτηση στις μέρες μας «Ο γιος του Σαούλ». Πράγματι, η αναζήτησή του για να θάψει τον υποτιθέμενο γιο του είναι η προσπάθειά του να ανατρέψει αυτήν ακριβώς τη βιομηχανία του θανάτου, να επανακανονικοποιήσει τη ζωή.

Τι παρήγαγε το Αουσβιτς; Στη βάση ποιας λογικής δομήθηκε ως δυνατότητα; Κάθε εξουσία φέρει εντός της πλέον αυτή τη δυνατότητα και σήμερα έχουμε πολλαπλά παραδείγματα δημιουργίας συνθηκών εξαίρεσης εκ νέου. Για να μπορέσει να αποδομηθεί η προσπάθεια επιβολής της λήθης πρέπει να ενδυναμωθεί η κραυγή της απείθειας στην εξουσιαστική δυνατότητα να ορίζεται ως αυθεντία. Το έργο αυτό του Αγκάμπεν είναι απίστευτα επίκαιρο και έχει να μας δείξει πολλά για το σήμερα.

<https://www.efsyn.gr/arthro/i-tapeinosi-toy-anthropoy>

Οι λαθροπρόσφυγες και η κατάρρευση του ρεαλισμού

Φιλήμονας Πατσάκης

Στο πολύ διδακτικό βιβλίο του Βίκτορ Σερζ «Οι αναμνήσεις ενός επαναστάτη» υπάρχει πληθώρα αναφορών όπου οι άνθρωποι που πίστεψαν στην επανάσταση του '17 αντιμετώπιζαν την τρομοκρατία που διαρκώς εξαπλωνόταν με τη δικαιολογία «της κατάστασης πολιορκίας, της πείνας, της αντεπανάστασης, του ρεαλισμού της ανάγκης για νέα εξουσία». Αλλά τελικά το «μονοπώλιο της εξουσίας» επέβαλε τους ρυθμούς του θανάτου.

Τώρα βιώνουμε νέες συνθήκες υπαρκτού ρεαλισμού, από διαφορετικό ιδεολογικό στίγμα, αλλά με πανομοιότυπες δικαιολογίες. Πρέπει να σκεφτούμε πάνω στην προσπάθεια να εμφανίσουν τα πρωτεία της οικονομίας επί της ζωής ως μη αμφισβητήσιμα, όμως είναι ακριβώς η έννοια του ρεαλισμού τους που καταρρέει, που στερεί από τους ανθρώπους κάθε δικαίωμα στην αξιοπρέπεια και τον αυτοπροσδιορισμό.

Ο «ρεαλισμός» της διαρκούς φτωχοποίησης, της ανεργίας, της μη ελπίδας, της οριστικής εγκατάλειψης κάθε έννοιας ευτυχίας, των πολέμων και της καταστολής των μικρών και μεγάλων πτωμάτων, δεν πρέπει να μας ενδιαφέρει. Η διάλυση των καπιταλιστικών υποσχέσεων, η αδυναμία συγκρότησης μιας αφήγησης που να δίνει προοπτικές στο σύστημα, οι εμφύλιοι που ξεσπούν με πρωτόγνωρη ευκολία και αναμοχλεύουν τα σύνορα, οι ανεξέλεγκτη ροή των «λαθρο-προσφύγων» που έδειξαν το ζοφερό πρόσωπο των κυρίαρχων έχουν μια κοινή συνισταμένη, ότι το κράτος δεν μπορεί πλέον εύκολα να διευθετήσει τους όρους της ζωής.

Σωστά ο Κοροβέσης στο άρθρο του (17/10) στην «Εφ.Συν.», αναφέρει πως το σημαντικό γεγονός της εκτέλεσης 2 Βρετανών πολιτών που είχαν ενταχθεί στο ISIS, χωρίς δίκη, ακολούθησε τη δολοφονία ενός Αμερικανού υπηκόου στην Υεμένη με διαταγή του

Αμερικανού προέδρου το 2014 που είναι η πρώτη δολοφονία Αμερικανού πολίτη πέρα από την ισχύ του Αμερικανικού Συντάγματος...

Η αλλαγή αυτή του δικαϊκού παραδείγματος είναι συγκλονιστική. Έρχεται να αναμιχθεί με την ευκολία που η Τουρκία πολιορκεί πόλεις στην επικράτειά της, την ευκολία με την οποία η Ευρώπη των ελεύθερων μετακινήσεων, της διαρκούς αναβάθμισης των συγκοινωνιών, πήρε αποφάσεις για την κατάργηση 5 διασυνοριακών συνδέσεων μέσω τρένων για να μη μετακινηθούν οι πρόσφυγες! Στο ελληνικό έδαφος συνεχίζονται οι ασκήσεις των σωμάτων στρατού σε αστικό περιβάλλον για την αντιμετώπιση συνθηκών «κατάλυσης της κοινωνικής ειρήνης με όρους προσβολής της ασφάλειας».

Η πιο πρόσφατη έγινε στην Κω το καλοκαίρι του 2015! Ο μετανάστης-πρόσφυγας είναι ταυτόχρονα φορέας της συνολικής κρίσης ταυτότητας του έθνους-κράτους και μια ρωγή στην ηθική συγκρότηση του πολιτισμού, μια σοβαρή κρίση της οποίας η πολιτική λύση είναι και μια επίπονη διαδικασία επαναπροσδιορισμού όλων των πολιτικών συνθηκών.

Λύση απέναντι στη σήψη δεν είναι η κάθε είδους ανάθεση, αλλά η προσήλωση στις αξίες μιας νέας πολιτικής και κοινωνικής συγκρότησης στη βάση της άμεσης δημοκρατίας, της αυτοοργάνωσης και της διαρκούς αυτοθέσμησης που θα γκρεμίσει τους όρους του «δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική».

Η νέα παραγωγική συγκρότηση δεν μπορεί να στηριχτεί στην έννοια της ανάπτυξης αλλά της πλήρους και απόλυτης υπέρβασης του μοντέλου της καπιταλιστικής συγκρότησης, με βάση την αυτοδιαχείριση, τη συνεργατική δομή, τη δυνατότητα των ανθρώπων να μπορούν να λειτουργούν οι ίδιοι τις μονάδες παραγωγής, αλλά και της απελευθέρωσης των πολιτιστικών μονάδων από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του κράτους και των ιδιωτικών κεφαλαίων, την προσπάθεια διάχυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας στον κοινωνικό ιστό. Αυτό πηγάζει και από μια νέα διεκδίκηση του δημόσιου χώρου ως χώρου κοινωνικού, δηλαδή ούτε κρατικού αλλά ούτε και ιδιωτικού, ενός χώρου που θα

απελευθερώσει τους κοινωνικούς πόρους και θα τους πολλαπλασιάσει.

Επίσης, είναι βασική παράμετρος η ανάγκη να δοθεί καθοριστική μάχη για την πλήρη και απόλυτη αποστρατιωτικοποίηση των δυτικών κοινωνιών, να διαλυθεί το νομικό οπλοστάσιο που καθιστά την ίδια την κοινωνική κινητικότητα μέρος του ποινικού δικαίου. Ήρθε η ώρα η ελευθερία να μπορέσει να συγκροτήσει η ίδια τους όρους της ζωής. Ας μη φοβηθούμε να προτείνουμε μια διέξοδο μακριά από το κράτος, η απελπισία δεν μπορεί να είναι μονόδρομος.

Πηγή: <https://www.efsyn.gr/arthro/lathroprosfyges-kai-katarreysi-toy-realismoy>